

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Metsätalouden koulutus

Komu Ville-Oskari
Ikonen Asla-Matias

RIISTANHOIDON MERKITYS YKSITYISMETSÄNOMISTAJIEN JA
METSÄSTYSSEUROJEN NÄKÖKULMASTA

Opinnäytetyö
Toukokuu 2021

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2021
Metsätalouden koulutus

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihe)

Tekijät
Komu Ville-Oskari
Ikonen Asla-Matias

Nimeke
Riistanhoidon merkitys yksityismetsänomistajien ja metsästysseurojen näkökulmasta

Toimeksiantaja
Suomen Riistakeskus, Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjala Ry

Tiivistelmä

Opinnäytetyössä selvitettiin Pohjois-Karjalan metsästysseurojen ja yksityismetsänomistajien mieltymyksiä riistametsänhoitoon. Lisäksi selvitettiin riistakantojen elinvoimaisuutta ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Selvitettiin myös metsästysseurojen ja metsänomistajien yhteistoiminnan sujuvuutta.

Toimeksiantajana opinnäytetyössä toimi Suomen Riistakeskus ja yhteistyön tekijänä toimi Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjala. Tutkimus suoritettiin kyselytutkimuksena sähköisenä Webropol -kyselynä. Riistakeskus lähetti sähköisen kyselylomakkeen Pohjois-Karjalan alueella toimiville metsästysseuroille. Yksityismetsänomistajia koskeva kysely lähetettiin 400 Metsänhoitoyhdistyksen jäsenelle. Metsästysseuroilta vastauksia tuli 153 ja metsänomistajilta 78. Metsästysseurojen vastausprosenttia oli noin 44 %:a ja metsänomistajien noin 19 %:a. Analysointimenetelmänä tutkimuksessa käytettiin ristiintaulukointia ja khiin neliö -testiä.

Tutkimuksessa selvisi se, että halukkuutta yhteistoimintaan metsästysseurojen ja metsänomistajien välillä on, joskin yhteistoiminnassa on tällä hetkellä kehitettävää. Saatiin myös selville, että metsäammattilaisten tulisi tarjota enemmän riistametsänhoidollisia toimenpiteitä metsänomistajille.

Kieli
suomi

Sivuja 44
Liitteet 3
Liitesivumäärä 8

Asiasanat

riista, metsätalous, metsänhoito, metsänomistajat, metsästysseurat

THESIS
May 2021
Degree Programme in Forestry

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600 (switchboard)

Authors
Komu Ville-Oskari
Ikonen Asla-Matias

Title
The Importance of Game Management from The Perspective of Private Forest Owners and Hunting Clubs

Commissioned by
The Finnish Wildlife Agency, Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjala Ry

Abstract

The aim of this thesis was to investigate the preferences of North Karelian hunting clubs and private forest owners towards game forest management. In addition, the viability of game stocks and the factors influencing it were investigated. The fluency of cooperation between hunting clubs and forest owners was also investigated.

This thesis was commissioned by The Finnish Wildlife Agency and co-operated by Forest Management Association of North Karelia. The study was conducted as an electronic questionnaire Webropol survey. The Wildlife Agency sent an electronic questionnaire to hunting clubs operating in the North Karelia region. A survey of private forest owners was sent to 400 customers of Forest Management Association. As many as 153 responses were received from hunting clubs, and 78 responses from forest owners. The response rate of hunting clubs was about 44% and that of forest owners was about 19%. Cross-tabulation and chi-square test was used as the method of analysis in the study.

The study revealed that there is a willingness to co-operate between hunting clubs and forest owners, although co-operation currently has room for development. It was also found that forest professionals should provide more game forest management measures to forest owners.

Language

Finnish

Pages 44

Appendices 3

Pages of Appendices 8

Keywords

game, forestry, forest management, forest owners, hunting clubs

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Yleisimmät riistalajit	6
2.1	Metsäkanalinnut.....	6
2.2	Pohjois-Karjalassa pyydetävät nisäkkäät.....	7
3	Metsästys.....	10
3.1	Metsästyksen käytänteet	10
3.2	Riistakolmiolaskenta	13
3.3	Riistaluvat	14
4	Riistametsänhoito	15
5	Riistatalous	17
6	Tutkimuksen tavoitteet.....	19
7	Tutkimuksen aineisto ja menetelmät.....	19
8	Tutkimuksen tulokset	20
8.1	Tutkimuksen tulokset metsästysseuroilta	20
8.2	Tutkimuksen tulokset metsänomistajilta	30
9	Tulosten tarkastelu.....	38
9.1	Tulosten tarkastelu metsästysseurat	38
9.2	Tulosten tarkastelu metsänomistajat	39
10	Pohdinta.....	42
11	Lähteet.....	43

Liitteet

Liite 1	Saatekirje
Liite 2	Kyselylomake Metsästysseuroille
Liite 3	Kyselylomake Metsänomistajille

1 Johdanto

Luonnon monimuotoisuuden ja riistalajien kannalta riistametsänhoito on avainasemassa metsätaloudessa. Riistametsänhoidon tarkoituksena on säilyttää elinvoimaisuus metsässä elävien lajien ja luonnonmonimuotoisuus metsänhoitotoimista huolimatta.

Riistanmetsänhoito ei rajoita metsänomistajien metsänhoitoa ollenkaan, vaan esimerkiksi riistatiheiköitä onnistutaan jättämään jo luonnostaan syntyneisiin tiheimpiin kohtiin. Metsänomistaja voi vaikuttaa riistatiheikköjen sijaintiin esimerkiksi taimikonhoitovaiheessa. Hyvin hoidetut taimikot kasvavat myös metsänomistajan kannalta paremmin, ja ne ehkäisevät hirvien aiheuttamia tuhoja talvilaidunalueilla. Riistametsänhoito ei siis aiheuta suuria kustannuksia metsänomistajalle, vaan monesti tulokset voivat olla taloudellisesti myönteisiä. Riistanhoidossa pohjimmainen tarkoitus on talousmetsien ja riistaeläinten yhteiselo.

Kiinnostus metsästä ja riistataloutta kohtaan on kasvanut viime vuosina Suomessa. Suosion kasvua voidaan selittää metsästysmatkailun kasvulla. Erityisesti hirven ja karhunmetsästys vetää puoleensa metsästäjiä omien paikkakuntiansa ulkopuolelle. Tutkimuksissa on havaittu kuitenkin, että metsästysmatkailuun saatetaan suhtautua paikallisella tasolla varauksellisesti. Vaikka moni tiedostaakin metsästysmatkailun tärkeyden oman paikkakuntansa hyvinvoinnille, varauksellisen suhtautumisen syy on monesti varsin inhimillinen, vaikka metsästysvieraat toisivatkin tuloja omalle seuralle ja paikkakunnalle, pieni katkeruus voi aiheuttaa paikkakuntalaisissa kitkaa heidän ja vieraitten välillä.

Metsästysmatkailun kasvua lisää myös se, että metsästä ei enää nähdä vain ravinnonhankkimisen keinona, vaan myös vapaa-ajan virkistys- ja urheilutoimintana. Riistametsänhoito on siis hyvin tärkeässä roolissa tässäkin asiassa, sillä sen ansiosta pysyvät riistakannat metsästysalueilla hyvinä, mikä puolestaan mahdollistaa metsästysmatkailun kasvun. (Hiedanpää 2016.)

Tutkimus suoritettiin kyselytutkimuksena, jossa kartoitettiin metsätalouden vaikutusta riistakantaan Pohjois-Karjalan alueella. Tutkimuksen tarkoituksena oli miettiä mahdollisia keinoja suorittaa asioita paremmin riistakannan säilyvyyden takia. Samalla voitiin miettiä, ovatko nykyiset keinot tarpeeksi riittäviä riistakannalle.

Kyselyitä lähetettiin metsästyseuroille sekä metsänomistajille ympäri Pohjois-Karjalaa, jotta saatiin kuva siitä, oliko asiat hoidettu hyvin, jotenkuten vai huonosti. Opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä Riistakeskuksen ja Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjalan kanssa.

2 Yleisimmät riistalajit

2.1 Metsäkanalinnut

Riistalinnuista olemme huomioineet tutkimuksen kannalta tärkeimpiä lajeja. Riistalajeja valittaessa olemme pyrkineet sellaisiin lajeihin, joihin metsätalouden ja riistametsänhoidon toimenpiteet vaikuttavat eniten. Lajivalinnassa on huomioitu myös metsästyksessä tunnetuimmat, ja yleisimmät lajit Pohjois-Karjalan alueella.

Metso on luontomme suurikokoisin metsäkanalintu. Metsoa tavataan koko Suomessa, pois lukien pohjoisin Lappi. Metson elinympäristöä ovat havumetsäiset alueet. Metson soidin on huhtikuussa, ja se tekee pesänsä maahan. Metson poikueesta huolehtii vain naaras eli koppelo. Metson soidinpaikat ovat pysyviä. Ukkometso on väriltään tumman harmaa, musta ja ruskea. Koppelo on väriltään punaruskea ja hieman kirjava. (Riistakeskus 2020a, metso.)

Teeri on luonnossamme tavattava yleinen metsäkanalintu. Teeri esiintyy metson tavoin koko maassa, lukuun ottamatta pohjoisinta Lappia. Teeren soidinaika on keväällä maaliskuu-toukokuussa. Teeri tekee pesänsä maahan, ja metson tavoin

poikueesta huolehtii naaras. Uros on väriltään sinertävän musta, ja naaras on kirjavan ruskea. Molempien yhteinen tunnusmerkki on valkoinen siipijuova. Teeri kestää metsätaloustoimia metsoa paremmin. (Riistakeskus 2020a, teeri.)

Pyy on pieni metsäkanalintu. Pyy tunnistaa sen harmaankirjavasta väristä. Pyy'n hyvä tuntomerkki on myös sen viheltävä ääni, jonka voi kuulla keväisin ja syksyisin. Pyytä tavataan koko maassa, pois lukien pohjoisin Lappi. Parhaiten pyy viihtyy tuoreissa sekametsissä sekä tiheiköissä. Pesänsä pyy tekee maahan, ja poikueesta huolehtii naaras. Pyy on reviiirilintu, minkä takia pyy'n pillitys on hyvin suosittu metsästystapa, jossa pyy'n viheltävää ääntä matkivalla pillillä houkutellessaan pyy metsästäjän lähelle. (Riistakeskus 2020a, pyy.)

HeinäSORSA on erittäin suosittu riistalintu. Heinäsorsa on yksi Suomen runsaslukuisimmista sorsalajeista, ja sitä tavataan koko Suomen alueella. Heinäsorsat viihtyvät erityisesti rehevien vesistöjen äärellä. Heinäsorsa on muuttolintu, mikä tarkoittaa sitä, että se muuttaa talveksi pois Suomesta, (noin) syys-marraskuun aikana. Suurimpina syinä muuttoon on ravinnon vähäisyys ja huonot olosuhteet. Takaisin pesimäalueelleen heinäSORSA muuttaa keväällä (noin) maaliskuun huhtikuussa. Pesimäpaikkoina toimii tiheät rantaheiniköt. Joitakin yksilöitä voi jäädä talvehtimaan Etelä-Suomen suliin vesistöihin. (Riistakeskus 2020a, heinäSORSA.)

2.2 Pohjois-Karjalassa pyydettävät nisäkkäät

Nisäkäslajeihin metsätalous ja riistametsänhoito vaikuttaa yhtä lailla, kuin lintuihin. Kuten linnuissa, on alle valittu niitä nisäkäslajeja, jotka ovat yleisimmin metsästyksen kohteena, ja joihin metsätalouden sekä riistametsänhoidon toimenpiteet vaikuttavat paljon.

Hirvi on Suomen suurin hirvieläin. Hirven tyypillisiä tunnusmerkkejä ovat punaruskea karva ja leukaparta. Uros hirvellä kasvaa myös sarvet, joiden muoto vaihtelee perimän mukaan. Uroksen ruumin rakenne on myös etupainotteinen.

Vasan ja aikuisen hirven erottaa koon lisäksi myös turvan pituudesta, vasan turpa on lyhyt, ja aikuisen turpa on pitkä ja kaareva.

Hirveä esiintyy koko maassa. Hirvikannan kokoon pystytään vaikuttamaan hyvin vahvasti metsästyksellä. Nykyisin tavoitellaan hirvitiheydeksi noin kolmea yksilöä tuhatta hehtaaria kohden, pois lukien pohjoisin Lappi, jossa luku on hieman pienempi. Osilla hivistä elinympäristö jakautuu talvi, ja kesä laitumiin. Kesäsin hirvet elävät rehevimmillä alueilla, ja talvisin hirvet kokoontuvat laumoihin elämään karuimmilla mailla. Talvisin hirven laidunalueilla syntyy helposti paljon tuhoja männyn taimikoissa. Hirven kiima-aika alkaa syys-lokakuussa, ja naaraan kantoaika on noin kahdeksan kuukautta. Hirvi on sukukypsä puolitoistavuotiaana. Hirvi on tärkein riistaeläimemme taloudellisesti, koska se aiheuttaa tuhoja maa- ja metsätaloudelle, ja hirvi on myös suuri riski liikenteelle. (Riistakeskus 2020a, hirvi.)

Karhu on suurin Suomessa esiintyvä petoeläin. Karhun turkki on tuuhea, ja sen väritys vaihtelee tummanruskeasta kellanruskeaan. Karhulla on muodoltaan pyöreä, ja sillä on lyhyt häntä. Karhu on hyvin ketterä liikkumaan, ja se on hyvin taitava kiipeämään.

Karhu hyödyntää vahvoja eturaajojaan saalistamiseen. Eniten karhua tavataan itäsuomessa ja Lapissa, mutta karhuja esiintyy myös Eteläisessä Suomessa. Pääsääntöisesti karhu liikkuu yöllä, ja se välttelee myös luonnossa liikkuvaa ihmistä. Talvisin karhu nukkuu talviunta, joka kestää lumisen ajan. Karhun kiima alkaa touko-heinäkuussa ja poikaset syntyvät talvipesään tammi-helmikuun aikana. Poikasten määrä vaihtelee yleensä 1–4 pennun välillä. Karhu on kaikkiruokainen eläin. Tyypilliseen karhun ravintoon kuuluvat marjat, hyönteiset, viljat, kalat sekä nisäkkäät ja linnut. Tarvittaessa karhu voi tappaa aikuisen hirven saaliikseen. Karhua metsästetään kannanhoidollisista syistä. (Riistakeskus 2020a, karhu.; Pohjois-Karjalan ympäristökeskus 2004.)

Metsäjänis on jäniseläimiin kuuluva nisäkäs. Metsäjäniksen väri vaihtuu vuodenajan mukaan. Talvella jäniksen turkki on valkea ja kesällä ruskea. Turkin väri on yksi jäniksen suurimmista suojauskeinoista petoeläimiä vastaan. Jäniksen

lyhyt häntä on kuitenkin valkea koko vuoden. Jäniksen korvat ovat pitkät, mutta kuitenkin lyhyemmät kuin sen sukulaisella rusakolla. Jänis pystyy levittämään takajalkojen käpälät niin, että jänis pysyy lumikerroksen päällä uppoamatta. Jänistä tavataan koko maassa, joskin alueelliset kannanvaihtelut ovat huomattavat.

Metsäjänis viihtyy suojaisissa metsissä, pensaikoissa ja aukeiden reunoilla. Metsäjänis liikkuu yöllä ravintoa etsien. Metsäjäniksen kiima-aika vaihtelee helmikuun ja maaliskuun aikana. Eteläisessä Suomessa kiima-aika alkaa Pohjois-Suomea aikaisemmin. Metsäjänis ei tee pesää, vaan synnyttää 5–16 poikasta kasvillisuuden suojaan.

Naaraalla voi olla vuodessa jopa kolme poikuetta. Metsäjäniksen ravintoon kuuluvat erilaiset lehtipuut, kuten koivu, paju, haapa ja pihlaja. Metsäjänis syö kesäiseen aikaan myös erilaisia varpuja ja heiniä. Metsäjäniksen metsästäminen koiran avulla on erittäin suosittua. (Riistakeskus 2020a, metsäjänis.)

Minkki on haitallinen vieraslaji. Minkin tunnistaa pitkulaisesta rakenteesta, ja se on väriltään mustanruskea. Minkki on alkujaan kotoisin Pohjois-Amerikasta, ja se on levinnyt luontoon turkistarhausten takia, ja niitä on tullut myös itärajan yli.

Minkkiä tavataan koko maassa, ja se esiintyy saaristoissa ja vesistöjen ympärillä. Minkin kiima-aika alkaa maaliskuussa, ja se tekee pesänsä rantapenkereeseen. Poikasia minkki synnyttää tyypillisesti 2–6. Ravinnokseen minkki syö pieniä nisäkkäitä, kaloja ja lintujen munia. Minkki on paikoin erityisen haitallinen asukas lintukannoille, sillä se syö pesälintujen munia. Minkkiä tyypillisesti pyydetään turkiseläimenä, ja pesälintujen suojelemiseksi. (Riistakeskus 2020a, minkki.)

Majava on kooltaan Euroopan suurin jyrsijöihin kuuluva laji. Majavan keskimääräinen paino on noin kolmenkymmenen kilon luokkaa. Euroopan majava muistuttaa hyvin paljon vieraslajina saapunutta Kanadanmajavaa ja eroja kahden lajin välillä löytyykin lähinnä hännän muodosta.

Majava on sopeutunut elämään vedessä, ja se onkin erinomainen uimari. Pesänsä maja tekee joko vesistön rantatörmään kolona, tai rakentamalla rannalle keon käyttäen apunaan puita ja mutaa. Metsänomistajien näkökulmasta majava on hankala tuholainen. Majava säätelee oman elinympäristönsä veden korkeutta rakentamalla virtaavan veden tukoksi suuria patoja. Nämä majavien rakentamat padot voivat aiheuttaa suuria tulvia metsätiloilla, mikä aiheuttaa elinympäristön lähetyvillä olevan puuston kuoleamisen.

Majava on tietävästi metsästetty sukupuuttoon Suomessa 1800-luvun lopulla. Majavaa ruvettiin elvyttämään 1930-luvulla, kun Norjasta tuotiin Muutamia Euroopan majavia Suomeen. Samoihin aikoihin Yhdysvalloista tuotiin muutama kanadanmajava, jotka rupesivat leviämään Euroopan majavaa tehokkaammin. Majavakannat ovat olleet hyvässä nousussa, ja 1960-luvulla majavan metsästäminen aloitettiin uudestaan. Suurin majavan metsästyksen syy on metsätiloilla esiintyvien tuhojen ehkäisy ja vähentäminen. (Below 2000.)

3 Metsästys

3.1 Metsästyksen käsitteet

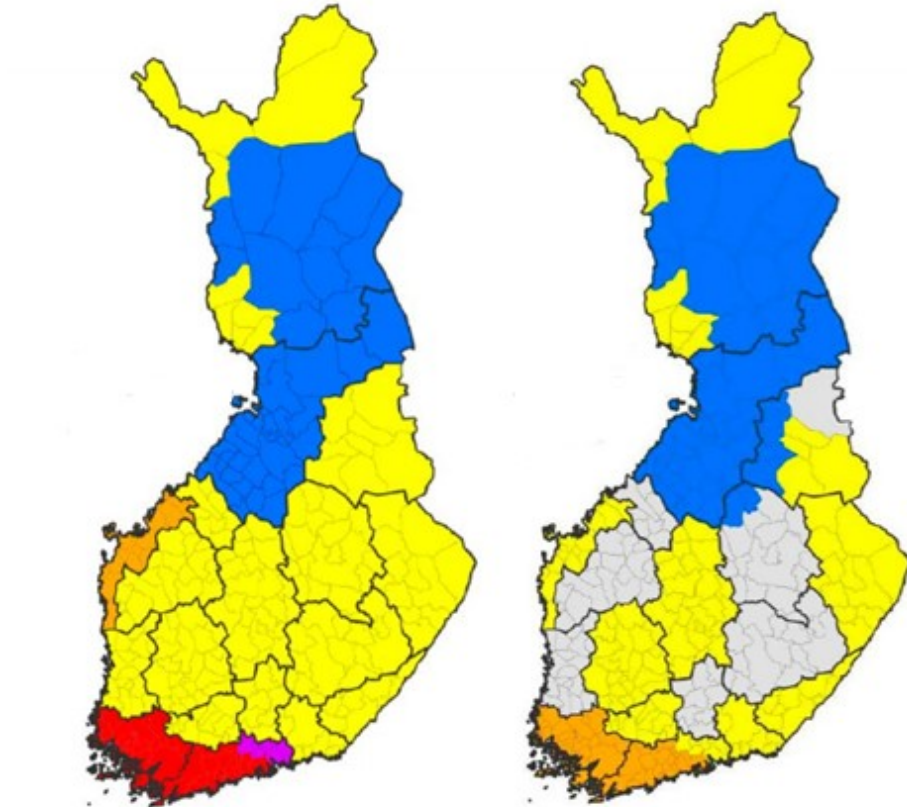
Metsästyksestä ja metsästysoikeudesta säädetään Suomen metsästyslaissa. Lähtökohtaisesti metsästystä saa harjoittaa metsänomistaja omalla metsätilallaan, hän vaikuttaa itse hänen alueensa metsästysoikeuksiin esimerkiksi metsästysseurojen osalta. Metsästysseurat vuokraavat yksityisten maan omistajien tiloja metsästyskäyttöön esimerkiksi hirven pyyntiä varten. Yksittäiset metsästäjät tarvitsevat luvan metsänomistajalta, jos heidän tarkoituksenaan on metsästää yksityisen metsänomistajan omistamalla maalla. Metsänomistaja voi antaa luvan metsästykseseen hallitsemallaan alueella, mutta jos alue on jo vuokrattu esimerkiksi metsästysseuralle, on maan omistajan varmistettava, että vuokrasopimuksessa ei ole kielletty yksittäisen metsästäjän metsästys vuokratulla alueella. Valtion metsiin he joutuvat hankkimaan luvat

Metsähallitukselta. Metsähallitus myy lupia eräluvut.fi sivustolla, Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa metsästyslupien hinnat.

Jokainen metsästystä harrastava tarvitsee metsästyskortin. Metsästyskortin saa suoritettuaan metsästäjä tutkinnon, metsästäjä tutkintoja järjestää Suomen riistakeskus useita kertoja vuodessa. Metsästyksen oheistoiminnassa mukana oleva henkilö esimerkiksi hirvenmetsästyksessä toimiva ajomies, joka ajaa hirviä liikkeelle ei tarvitse metsästyskorttia, sillä hän toimii tehtävässä täysin aseettomana. (Maa- ja metsätalousministeriö 2020a.)

Metsästysajat on määrätty metsästysasetuksen 24 pykälän mukaan (kuva 1). Pykälässä 24 on määritelty riistaeläinten rauhoitusajat, joko määräajaksi tai toistaiseksi. Riistakantojen rauhoitus määrätään kantojen säilymisen, ja lisääntymisen turvaamiseksi. Paikkakuntien vakituisten asukkaiden hyväksi voidaan kuitenkin poiketa yleisistä rauhoitusajoista. Riistaeläinkantojen mahdollisen vaarantumisen takia voidaan kieltää tai rajoittaa metsästys enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksissa rajataan metsästykseltä kielletty tai rajattu alue. (Maa- ja metsätalousministeriö 2020b.)

Metsästysajat kunnittain kartalla:

Kuva 1. Kartoissa metson ja teeren metsästysaikojen jakauma vuodelta 2020. (Kuva: Metsähallitus 2020a).

-Sininen: 10.9. - 10.12.2020 ja 20.1. - 31.1.2021

-Harmaa: 10.9. - 10.12.2020

-Keltainen: 10.9. - 10.11.2020

-Oranssi: 10.9. - 10.10.2020

-Violetti: 10.9. - 30.9.2020

-Punainen: Ei metsästystä.

Kuvassa yksi voidaan nähdä vasemmalla kartalla metson metsästysajat, ja oikealla kartalla teeren metsästysaikoja vuodelta 2020.

3.2 Riistakolmiolaskenta

Riistakolmiolaskentaa käytetään apuna, kun päätetään metsäkanalintujen metsästysaikoja (kuva 2). Kolmiolaskentaa käytetään myös nisäkkäiden lupamäärien päätöksen apuna. Riistakolmiolaskenta suoritetaan vapaaehtoisten metsästäjien tekemänä. Riistakolmiolaskennat suoritetaan alkusyksystä ja talvella. Tuloksia käytetään saman syksyn metsästysaikoihin.

Riistaeläinkantojen määrän tunteminen on niin sanottu pakollinen tieto, kun suunnitellaan kestävä metsästysverotusta. Tätä tietoa käytetään esimerkiksi kanalinnuilla metsästysaikojen pituuden, tai hirvieläinten lupamäärien arviointiin.

Hyvällä riistakantojen metsästyksen säätelyllä on saatu mahdollistettua metsäkanalintujen kantojen kasvu. Latvalinnustus oli talvella 2019 sallittua ensimmäisen kerran 30 vuoteen. Tämä tarkoittaa siis sitä, että kun metsästystä tarvittaessa rajoitetaan riittävästi, saadaan riistakannat kasvamaan takaisin hyvälle tasolle. (Metsästäjäliitto 2020.)

Kuva 2. Kuvassa havainnollistava esimerkki riistakolmiosta.
(Kuva: Hirvikota 2020.)

3.3 Riistaluvat

Metsästysvuosittain pyyntiluvista ja alueellisista kiintiöistä määrää maa- ja metsätalousministeriö. Pyyntilupia myönnetään poikkeuslupina tai alueellisina kiintiöinä. Alueellisten kiintiöitten rauhoituksen seurannasta vastaa Suomen riistakeskus. Alueellisen kiintiön ja pyyntilupien säännöistä määrätään valtioneuvoston asetuksella. Pyyntilupien määrää pystytään rajoittamaan. Tarkemmat säännökset rajoitettuihin lajeihin määrätään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Asetuksessa ilmenee rajoitetun eläimen saalismäärä, sukupuoli, ikä ja alue. (Maa- ja metsätalousministeriö 2020c.)

Valtion maille voi jokainen, joka on oikeutettu metsästyksen hankkia metsästyslupa. Lupa on pienriistalle ja suurriistalle. Pienriistaluvat jaetaan neljään tyyppiin. Näitä lupia ovat: kanalintuluvat, vesilintu- ja jänislupa, majavalupa, ja pienpetolupa. Nimensä mukaan luvat tarkoittavat juuri sitä mitä niillä voi metsästä. Erityisenä havaintona on kuitenkin huomattava se, että pienriistalupa kattaa myös villisian metsästyksen. Ostetuista luvista kerätyt varat sijoitetaan takaisin luontoon, mikä tarkoittaa sitä, että metsästyslupia hankkimalla edes autetaan luonnon ja riistan kehitystä. (Metsähallitus 2020b.)

Suurpetoihin luetaan seuraavat eläimet: karhu, susi, ilves ja ahma. Suden, ahman ja ilveksen metsästys on sallittu ainoastaan erityislupa alaisuudessa. Karhun metsästyksen tarvitaan myös poikkeuslupa silloin, kun karhua metsästetään muualla kuin poronhoitoalueella. Poikkeuslupia myönnetään kahdella eri perusteella, joita on kannanhoidollinen ja vahinkoperusteinen myönnetty lupa.

Näistä yleisempi tyyppi on kannanhoidollinen metsästys, jolla pyritään ehkäisemään karhun, ilveksen ja suden kannan liiallista kasvua, minkä seurauksena syntyisi vahinkoja. Vahinkoperusteellinen poikkeuslupa voidaan myöntää silloin, kun jokin edellä mainituista lajeista aiheuttaa alueella vaaraa, tai vahinkoa. (Metsähallitus 2020c.)

Hirven metsästyksen myönnetään aluelupia. Valtion maille metsästyslupia myönnetään etusijassa niille metsästäjille, joilla ei hirven metsästyksen ole muuta mahdollisuutta. Hirviluvat haetaan valtion maille tammikuussa. Alueluvan saanut voi hakea pyyntilupaa riistakeskukselta.

Metsästyslain 8.§:n mukaan on Lapin ja Kainuun maakunnissa vapaa metsästysoikeus valtion omistamilla mailla paikallisella väestöllä. Tämä tarkoittaa sitä, että paikalliset seurat eivät tarvitse erikseen metsähallituksen lupaa alueesta, silloin jos seurueessa ei ole mukana ulkopaikkakuntalaisia metsästäjiä. Alueluvan saaja voi kutsua lyhytaikaisia metsästysvieraita mukaan jahtiin. Vieraitten on hankittava itselleen vuorokausilupa mikä on henkilökohtainen. (Metsähallitus 2020d.)

4 Riistametsänhoito

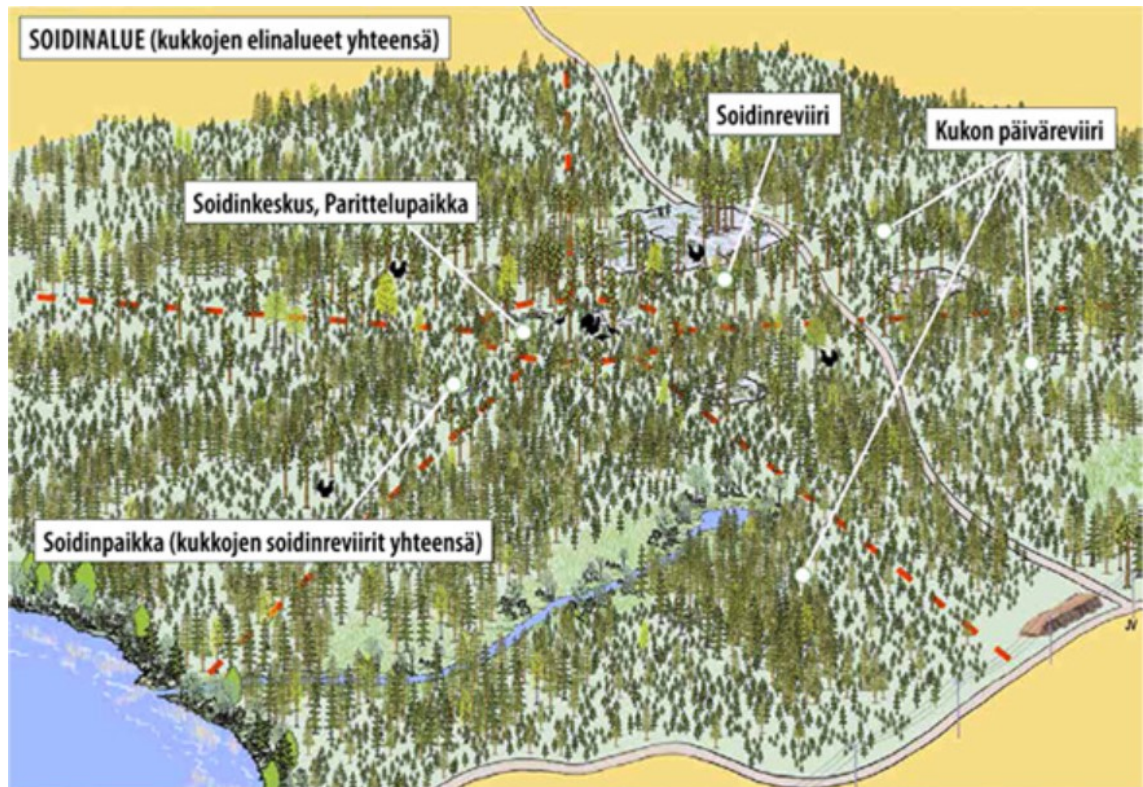
Riistanhoito on esimerkiksi kanalintujen, hirvien, peurojen, piennisäkkäiden ja petojen riittävää kannan säätelyä, jotta kannat eivät pääse kasvamaan liian suuriksi tai romahtamaan liian vähäisiksi.

Riistatiheikkö on kanalinnuille ja muulle riistalle jätetty suojapaikka. Hyvässä tiheikössä on useita latvuskerroksia, ja se on sijoitettu runsaskasvuiseen maastoon. Riistatiheikkö koostuu nuoresta puustosta, mutta sinne voidaan jättää suuria koivuja kanalintujen ruokinnaksi. Ihanteellinen määrä riistatiheikköjä hehtaaria kohti on 3–5. Kooltaan tiheiköt ovat 100 m²:n luokkaa. (Tapio 2014, 11–12.)

Lehtipuusekoitus on lähinnä taimikon hoidossa mietitty toimenpide, jossa havupuutaimikkoon jätetään tietty osuus lehtipuista pystyyn. Nämä kelpaavat esimerkiksi jäniksen ruuaksi. (Tapio 2014, 11–12.)

Metson soidinpaikkojen vaaliminen suoritetaan uudistushakkuiden yhteydessä, jolloin soidinpaikalla säilytetään yhteys puuston, ja varttuneen metsän välillä.

Yhteyksiä tulee tehdä eripuolille soidinpaikkaa, sekä päiväreviiriä. Syynä tähän on se, että mahdollisimman moni kukko pääsee omalta reviiriltään soidinalueelle. (Tapio 2014, 18–19.)

Kuva 3. Kaavakuva metson soidinalueesta,
(Kuva: Juha Varhi)

Pesäluolastoilla tarkoitetaan, esimerkiksi Mäyrän pesäpaikkaa. Metsätilalla tehdyn maanmuokkauksen yhteydessä olisi hyvä muistaa pesäluolaston sijainti, mikäli sellainen tilalta tiedettävästi löytyy. Pienpetojen pyynnin kannalta on helpompaa säilyttää olemassa oleva pesäluolasto, jotta vältetään uuden luolaston etsimiseltä. Erityisesti silloin kun petopoisto on aiheellinen, tulisi pesäluolaston sijainti olla tiedossa. (Riista 2017.)

Hirvet viettävät talvensa yleensä rajatulla alueella, jota kutsutaan talvilaidunalueeksi. Talvilaidunalueeksi hirvet valitsevat alueen, jossa on riittävästi ravintoa ja suojaa talven ajaksi. Tästä syystä metsänomistajien taimikot ovat otollisia paikkoja hirvien talvehtimiselle. Hyvin peratut taimikot, jotka ovat riittävän tiheitä, kestävät paremmin hirvituhoja. Koivun istuttamista tulee välttää hirvien talvilaidunalueella, jotta vältetään suurilta tuhoilta. (Tapio 2014, 23.)

Riistatuhhoilla tarkoitetaan metsätilalla esiintyviä tuhoja, jotka ovat esimerkiksi hirvien tai jänisten aiheuttamia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi hirvet ovat talvilaitumellaan syöneet taloustarkoitukseen kasvatettuja männyn taimikoita. Myös majava voi aiheuttaa suuria tuhoja elinympäristössään rakentamalla patoja virtaavien vesien esteeksi, jolloin vedenpinta nousee ja hukuttaa ympärillä olevan puuston. (Below 2000.)

5 Riistatalous

Metsästystä on pidetty tärkeänä ravinnon ja toimeentulon lähteenä jo ihmiskunnan kehityksen alusta asti. Metsästys on muuttunut vuosien saatossa enemmän harrastusmieliseksi toiminnaksi toimeentulon sijasta. Nykypäivänä riistatalous sisältää paljon muutakin kuin pelkän metsästyksen. Riistatalouteen kuuluu eläinkantojen hoito ja säätely. Tällä tarkoitetaan sitä, että esimerkiksi hirvilupia myönnetään tarvittava määrä aluetta kohti, jotta kanta ei pääse kasvamaan liian suureksi. Liian suuret riistakannat lisäävät riskejä merkittävästi muun muassa hirvikolareissa ja metsänomistajien tiloilla. (Riistakeskus 2020; Mannermaa 2003.)

Lupia ei kuitenkaan myönnetä myöskään liikaa. Mikäli alueella on esimerkiksi liian vähäinen hirvikanta tai sen on huomattu olevan runsaasti laskussa viimeisten vuosien aikana, voidaan metsästys kieltää kokonaan. Yksi tekijä tällaisilla alueilla on se, että petokannat ovat päässeet kasvamaan suuriksi, esimerkiksi karhu kannat. Näissä tilanteissa on toimittu siten, että kun on huomattu petoeläinten kantojen kasvavan hyvin suuriksi, on esimerkiksi karhu lupia myönnetty enemmän, jotta hirvikanta saadaan elpymään.

Nämä edellä mainitut toimenpiteet eivät suinkaan koske vain suurriistaa, vaan myös pienempien riistaeläinten kantoja säädellään. Esimerkiksi kanalintujen metsästysaikoja päätettäessä otetaan huomioon alueitten riistakolmiolaskelmien tulokset, jotta saadaan tietoa siitä, miten paljon milläkin alueella esiintyy kanalintujen poikueita. Vastaavasti myös pienpetojen, kuten minkin tai ketun

kantoja pyritään hallitsemaan erilaisin menetelmin, jotta pesälintujen munat ja poikueet selviäisivät mahdollisimman hyvin. Yleinen menetelmä minkin pyynnissä on loukkupyynti, kun taas ketun metsästyksessä käytetään yleensä apuna koiraa tai kettupilliä.

Vesilintujen pesimisen edistämiseksi on hyväksi keinoksi todettu kosteikkojen rakentaminen, Kosteikot suovat vesilinnuille, kuten heinäorsalle, taville tai telkälle oivallisia suojapaikkoja. Monesti tällaisten suojakosteikkojen ympärille on viritetty minkkiloukkuja, koska vesilintujen pesimäalueet vetävät minkkejä hyvin nopeasti puoleensa. Kosteikot vetävät myös hyvin paljon puoleensa joutsenia, mikä on pesivien vesilintujen kannalta huono asia. Joutsen on hyvin reviiripainotteinen lintu, eikä monesti salli samalla kosteikolla muita pesiä. Joutsenien häätöön voidaan käyttää erilaisia pelättimiä, tai niitä voi yrittää pelotella kovilla äänillä.

Petoeläimistä suden metsästys on hyvin tarkoin säädeltyä. Virallisten tietojen mukaan susikanta on Suomessa vähäinen, mutta esimerkiksi itärajalla tilanne on toinen. Valtakunnalliset rajat eivät koske metsän eläimiä, joten Venäjältä saapuu Suomen puolelle hyvin paljon susia. Lähtökohtaisesti susi on suojeltu peto, ja sen metsästys on sallittua vain eritysluvalla. Näitä erityislupia myönnetään esimerkiksi silloin, jos susi on jäänyt asumaan asutusten ympärille, eikä sitä saada muilla keinoin häädettyä alueelta pois.

Suden metsästys herättää myös hyvin paljon eripuraa suojelijoitten, ja metsästäjien välillä. Yksi suurimmista tekijöistä tähän riitaan on se, että vuosittain sudet tappavat useita metsästyskoiria, mutta lupia kannan vähentämiseen ei välttämättä silti tule. Haukussa oleva koira on monesti sudelle kuin juokseva ruokakello, mutta oikein nälkäinen susi on todistettavasti vienyt koiria myöskin häkin sisältä pihapiireistä. (Luonnonvarakeskus 2020.)

6 Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteena oli saada selville Pohjois-Karjalaisten metsästysseurojen ja metsänomistajien suhtautumista riistametsänhoitoon niiden vaikutusalueilla. Tutkimuksen kyselyiden avulla kartoitettiin seurojen ja metsänomistajien nykyistä tietoa taitoa ja yhteistyö käytänteitä riistanhoidossa.

Kyselyn avulla selvitettiin millä tavalla metsänomistajien ovat suorittaneet riistametsänhoidon toimenpiteitä. Selvitettiin myös metsästysseurojen aktiivisuutta riistametsänhoidossa ja metsäammattilaisten tarjoamia vaihtoehtoja riistametsänhoitoon.

7 Tutkimuksen aineisto ja menetelmät

Tutkimusmenetelmäksi on valittu määrällinen tutkimusmenetelmä, koska se on selvin tapa selvittää aiheeseen liittyviä mieltymyksiä ja ongelmia laajalta alueelta. Tutkimus suoritettiin kyselytutkimuksena, joka on rajattu Pohjois-Karjalan alueelle. Tutkimuksessa käytetään apuna tietoperustaa, joka on hankittu tekijöiden metsästysharrastuksen kautta, minkä vuoksi aiheeseen on tullut vuosien saatossa perehdyttyä omatoimisesti. Tutkimuksessa käytettiin myös luotettavien lähteitten entisiä tutkimuksia, sekä olemassa olevia tietolähteitä.

Tutkimuksessa tehtiin kaksi eri kyselyä. Toinen kyselyistä laitettiin omariistan kautta kaikille Pohjois-Karjalan metsästysseuroille, ja toinen kysely laitettiin metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjalan asiakkaille. Kysely lähetettiin 400 metsänhoitoyhdistyksen jäsenelle satunnaisella otannalla, jotta saatiin kerättyä näytteet. Kyselyt on tehty itse yhdessä riistakeskuksen kanssa. Kyselyt eivät ole samanlaiset, vaan metsästysseurojen ja yksityisten kyselyt eroavat toisistaan. Kyselyjen toimivuutta testattiin opinnäytetyön tekijöiden tuttavilla.

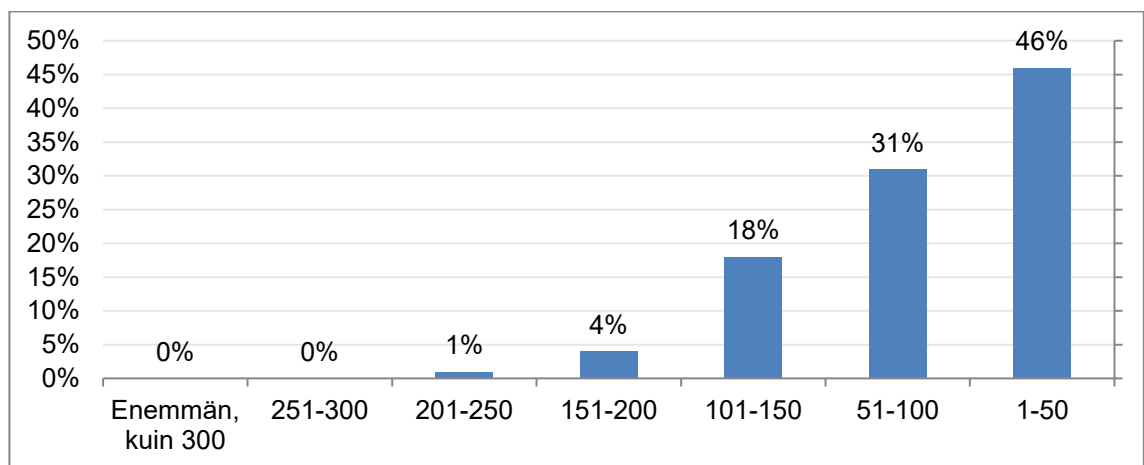
Vastauksia saatiin metsästysseuroilta yhteensä 153 kappaletta. Vastausprosentti oli noin 44 %: a. Seurojen vastaukset jakautuivat kattavasti eripuolille Pohjois-Karjalaa.

Vastauksia metsänomistajilta saatiin 78. Vastausprosentti oli noin 19 %:a. Metsänomistajien näkökulmaa tarvittiin tutkimuksessa, jotta saatiin mahdollisimman laaja kuva riistametsänhoitoon suhtautumisesta.

Molempien kyselyitten vastuksille suoritettiin ristiintaulukointi ja khiin neliötesti. Khiin neliötestin avulla voitiin tarkastella tulosten tilastollista merkitsevyyttä. Khiin neliö -testissä määritetään p-arvo. P-arvo kertoo tuloksen eron merkitsevyyden. Vakiintuneesti alle 0,050 p-arvo on riittävä ilmaisemaan perusjoukossa olevan eron. (Taanila 2019.)

8 Tutkimuksen tulokset

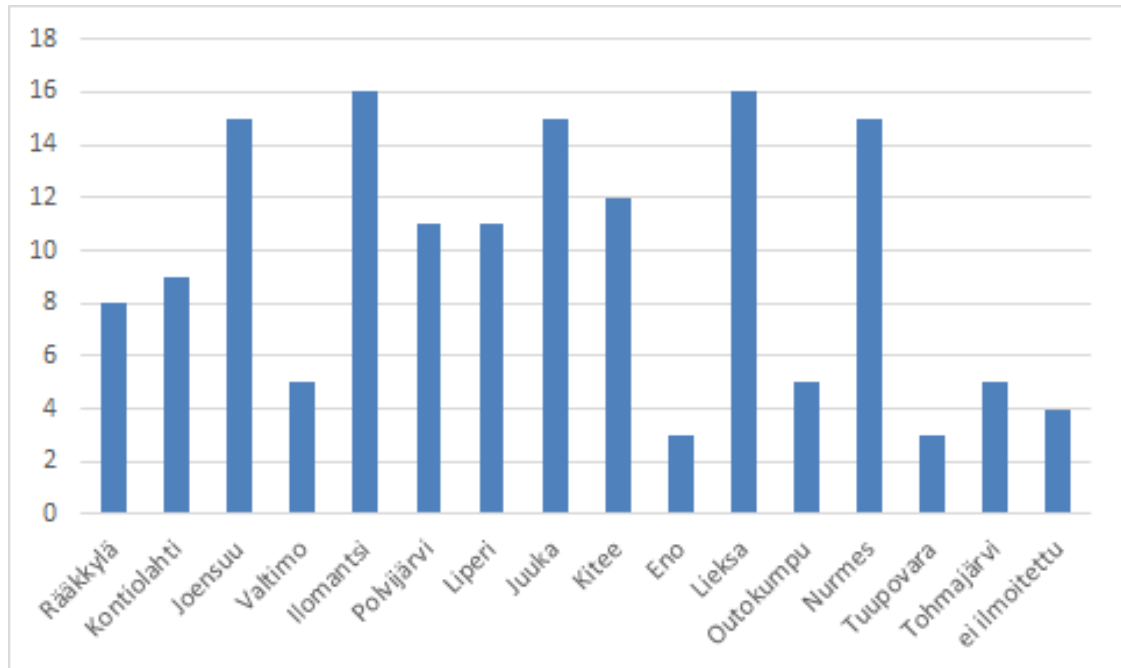
8.1 Tutkimuksen tulokset metsästysseuroilta

Kuvio 1. Metsästysseurojen jäsenmäärä

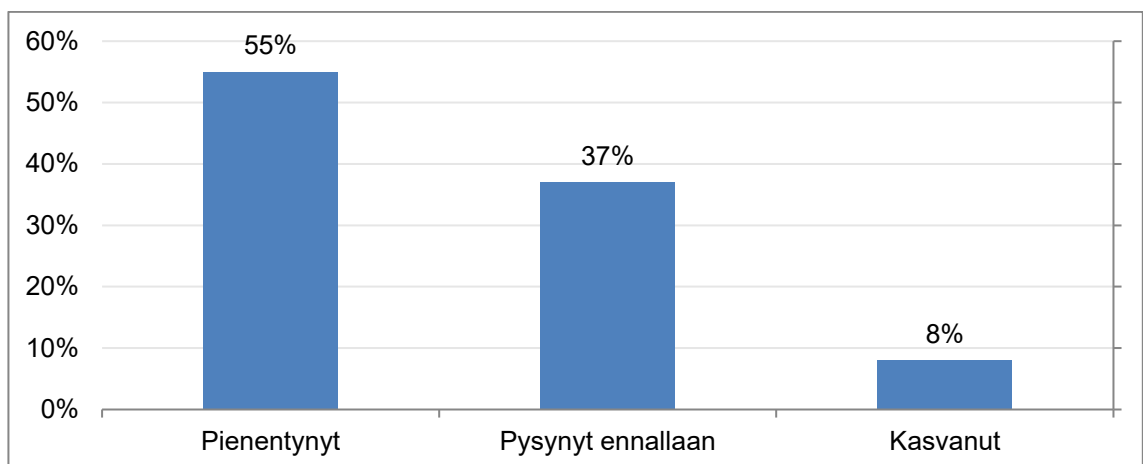
Kuviosta 1 näemme metsästysseurojen jäsenmäärien suuruudet. 50:n tai sen alle suuruisia seuroja oli 46 % ja 51–100 jäsenen seuroja on 31 %. Yli sadan jäsenen

metsästysseuroja oli noin 23 %:n verran. Yli 200 jäsenen kokoisia seuroja oli 1 %:n verran.

Kuvio 2. Metsästysseuran sijainti

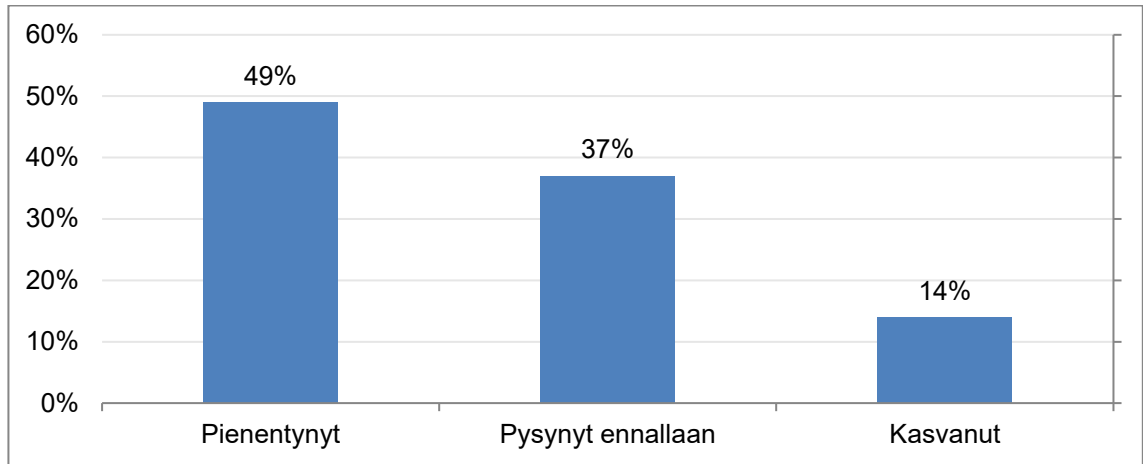
Seurojen sijaintien tiedustelussa huomattiin, kuinka metsästysseuroja oli selvästi jakautunut suurien kuntien alueelle. Tämäkään tulos ei tullut yllätyksenä, sillä suurilla kunnilla on enemmän pinta-alaa metsästettäväksi, jolloin myös kunnan alueella on tilaa useammalle metsästysseuralle. (kuvio 2.)

Kuvio 3. Metsäkanalintukantojen kehitys viimeisen 20 vuoden aikana.

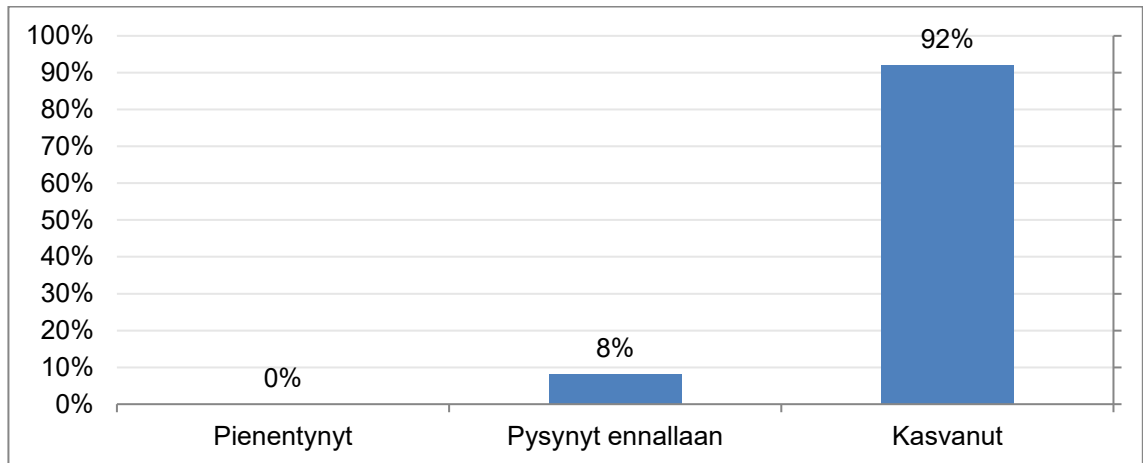
Kyselyssä tiedustelimme seuroilta heidän mielipiteitään, eri riistalajien kehityksissä viimeisen 20 vuoden aikana. Metsäkanalintujen kohdalla 55 %:a

vastanneista ilmoitti kantojen heikentyneen, 37 %:a ilmoitti kantojen pysyneen ennallaan ja 8 %:a ilmoitti kantojen kasvaneen. (kuvio 3.)

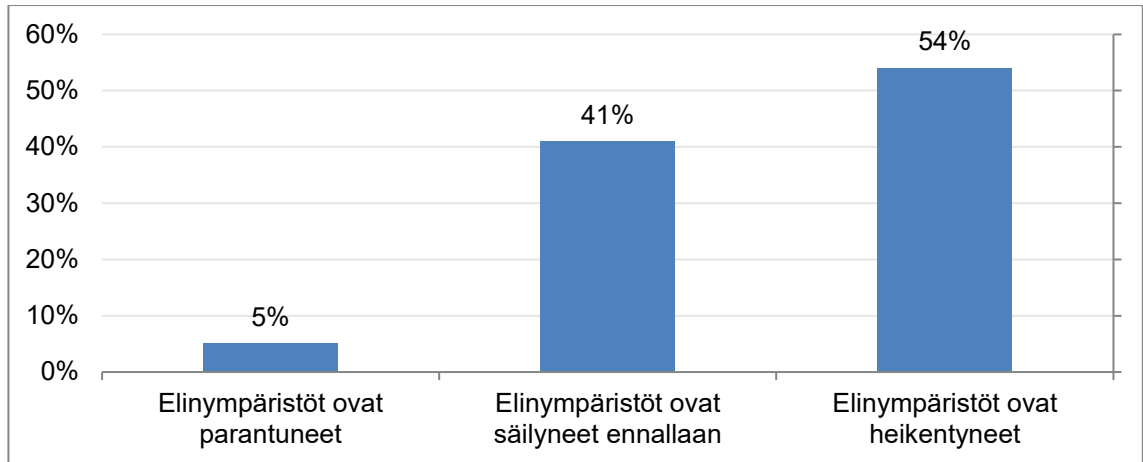
Kuvio 4. Hirvikantojen kehitys viimeisen 20 vuoden aikana.

Hirvikantojen kohdalla 49 %:a vastanneista ilmoitti kannan pienentyneen, 37 %:a ilmoitti kannan pysyneen ennallaan ja 14 %:a ilmoitti kannan kasvaneen. (kuvio 4.)

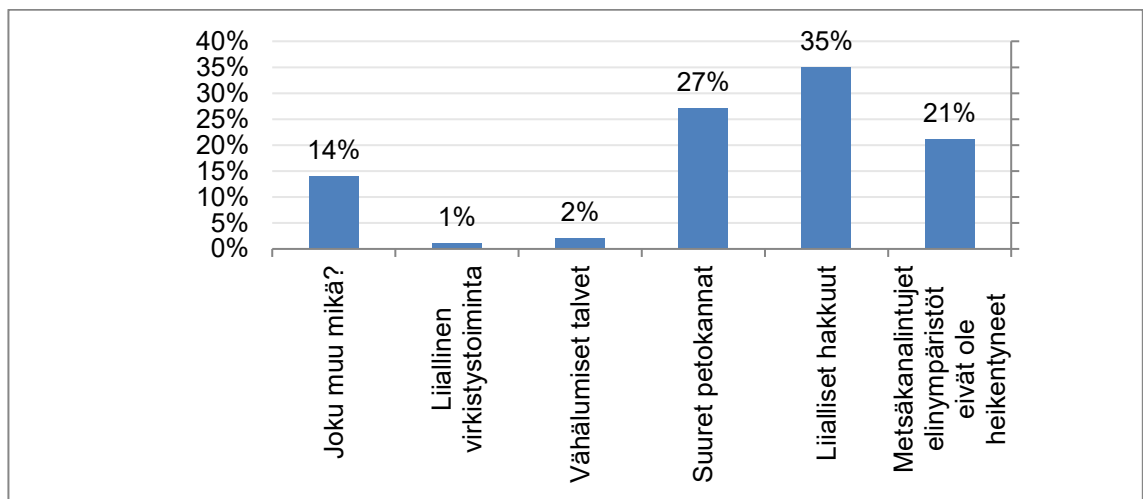
Kuvio 5. Suurpetokantojen kehitys viimeisen 20 vuoden aikana.

Suurpetokantojen kohdalla 92 %:a vastanneista ilmoitti petokantojen kasvaneen ja 8 %:a vastanneista ilmoitti kantojen pysyneen ennallaan. Kukaan vastanneista ei ilmoittanut suurpetokantojen määrän pienentyneen viimeisen 20 vuoden aikana. (kuvio 5.)

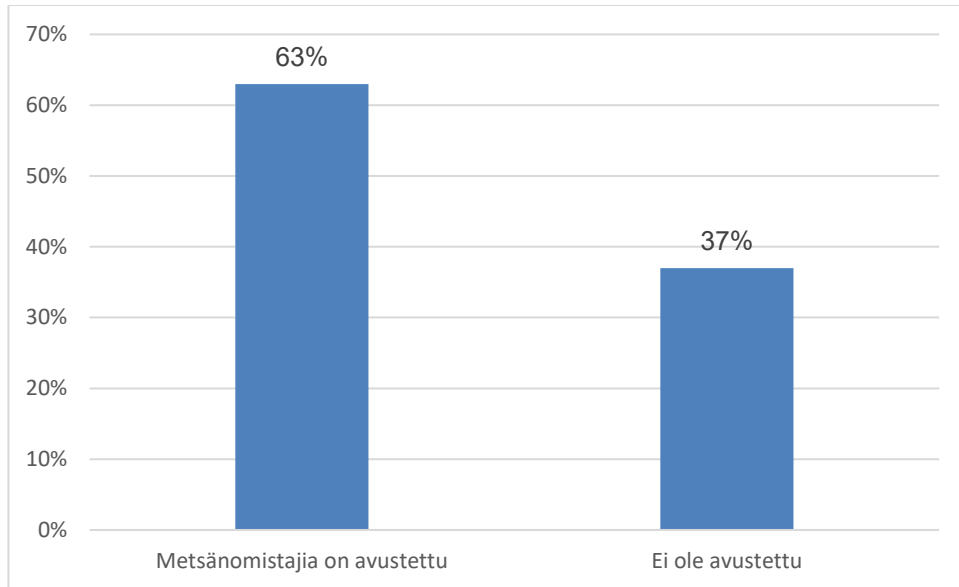
Kuvio 6. Metsänhoitotoimenpiteiden vaikutus elinympäristöihin.

Syiksi riistalajien kantojen heikkenemiseen voidaan päätellä vastauksen perusteella olevan metsänhoitotoimenpiteet ja kasvaneet petokannat. Vastauksista ilmenee se, että 54 %:a vastanneista ilmoitti metsänhoitotoimenpiteiden heikentäneen riistan elinympäristöjä. Vastanneista 41 %:a ilmoitti elinympäristöjen säilyneen ennallaan, ja 5 %:a ilmoitti elinympäristöjen parantuneen. (kuvio 6.)

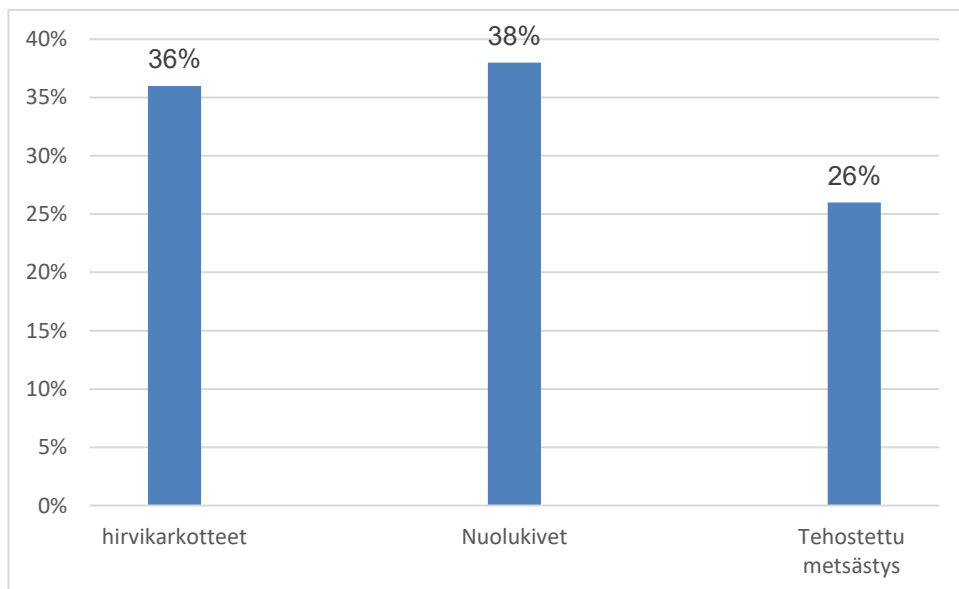
Kuvio 7. Syitä metsäkanalintukantojen heikkenemiselle.

Vastauksista ilmenee, että merkittävimpiä tekijöitä kanalintukantojen heikkenemiselle ovat liialliset puuston hakkuut ja suuret petokannat. 21 %:a vastanneista oli kuitenkin sitä mieltä, että metsäkanalintukannat eivät ole heikentyneet. Muita kirjattuja vastauksia oli 14 %:a missä mainittiin muun muassa asutuksen lisääntyminen ja vanhojen metsien puutteellisuus. (kuvio 7.)

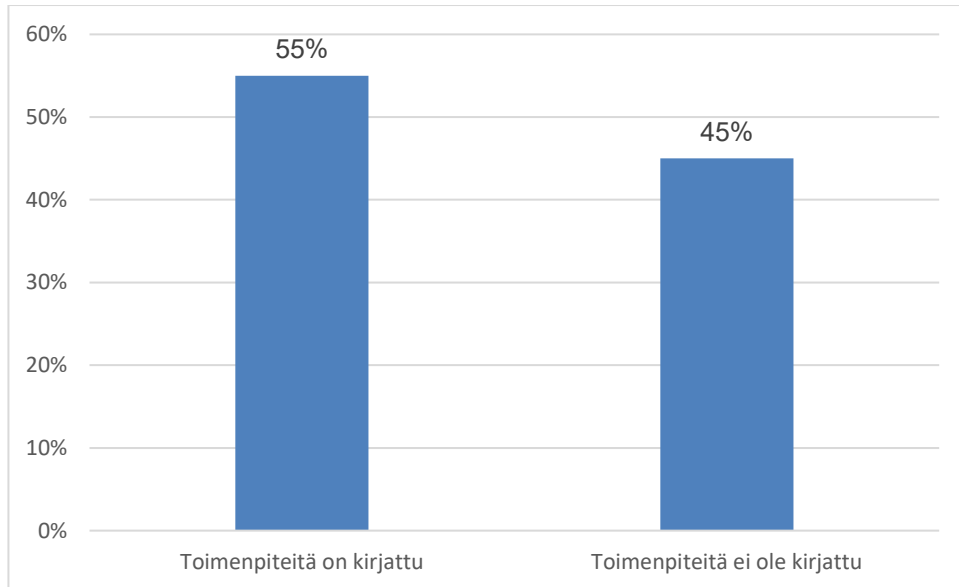
Kuvio 8. Metsänomistajien avustus hirvituhojen torjunnassa seurojen toimesta.

Vastanneista 63 %:a ilmoitti avustaneensa metsänomistajia riistanhoidollisissa toimenpiteissä, ja 37 %:a ilmoitti, ettei metsänomistajia ole avustettu. (kuvio 8.)

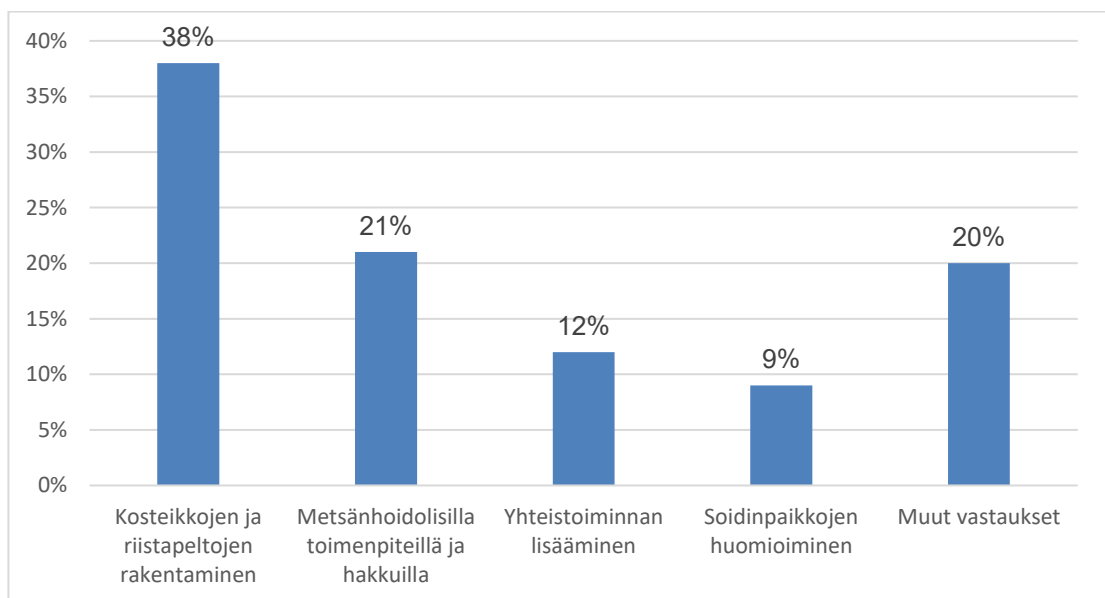
Kuvio 9. Hirvituhojen torjunnassa käytetyt toimenpiteet.

Edellä olevasta kaaviosta käy ilmi toimenpiteet, joita oli käytetty hirvituhojen torjunnassa. Hirvikarkotteita (esimerkiksi hirvinauha, trico vaaho) oli käytetty 36 %:a tapauksista, nuolukiviä 39 %:a tapauksista ja metsästyksen tehostamista 26 %:a tapauksista.

Kuvio 10. Seuran toimintasuunnitelmaan kirjatut elinympäristöjen kunnostuksen tai parantamisen toimenpiteet.

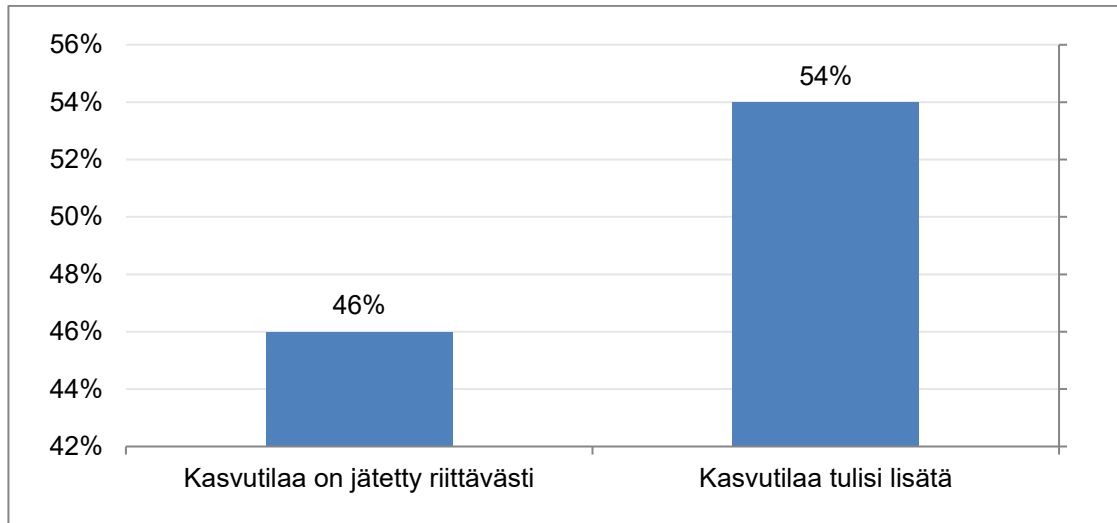
Tutkimuksessa kysyimme, onko seurojen toimintasuunnitelmaan kirjattu elinympäristöjen kunnostukseen tai parantamiseen liittyviä toimenpiteitä. Vastanneista 55 %:a ilmoitti, että toimenpiteitä on kirjattu ja 45 %:a ilmoitti, että toimenpiteitä ei ole kirjattu. (kuvio 10.)

Kuvio 11. Riistan elinympäristöjen kehittäminen metsänomistajien ja seurojen yhteistyönä.

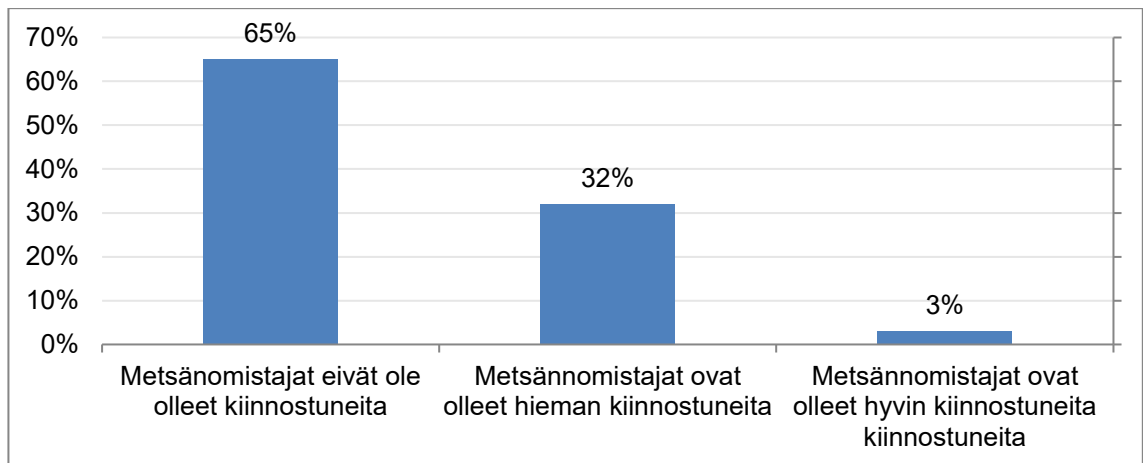
Suurimmaksi kehityskohteeksi oli kirjattu kosteikkojen ja riistapeltojen rakentaminen, noin 38 %:a vastauksista. 21 %:a vastauksissa oli ehdotettu

metsänhoidollisia toimenpiteitä ja hakkuita. Yhteistoiminnan lisäämistä oli kirjattu 12 %:a ja soidinpaikkojen huomioimista noin 1 %:n verran. Muita vastauksia oli kirjattu 20 %:a ja näitä ehdotuksia oli muun muassa luonnontilaisten alueiden säilyttäminen. (kuvio 11.)

Kuvio 12. Metsänomistajien jättämä kasvutila riistalle talousmetsissä.

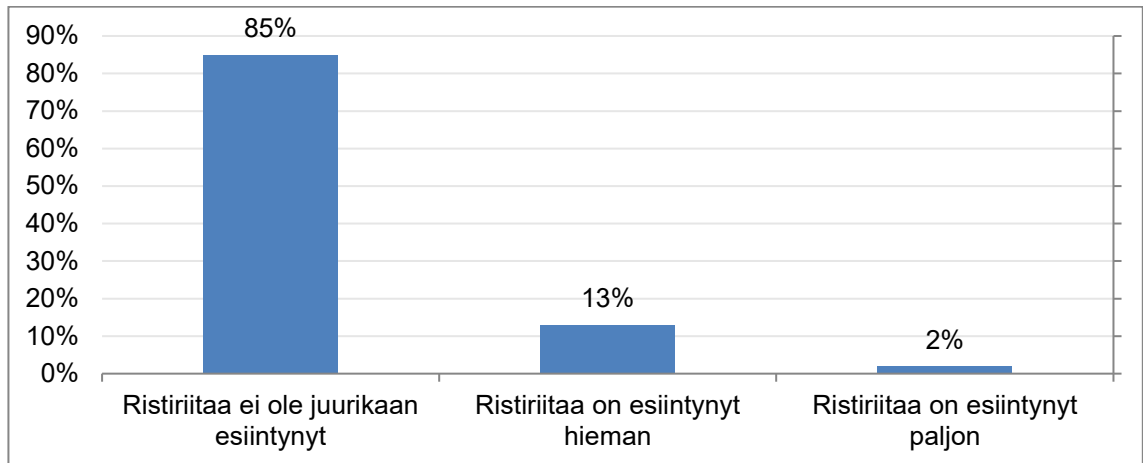
Metsästyseuroilta kysyimme, ovatko metsänomistaja jättäneet heidän mielestään riittävästi kasvutilaa riistalle. Vastaukset jakautuivat melko tasaisesti, sillä 45 %:a vastanneista ilmoitti, että kasvutilaa tulisi lisätä ja 46 %:a ilmoitti, että kasvutilaa on jätetty riittävästi. (kuvio 12.)

Kuvio 13. Metsänomistajien kiinnostus ja mielenkiinto kysyä neuvoa seuroilta riistametsien hoidossa.

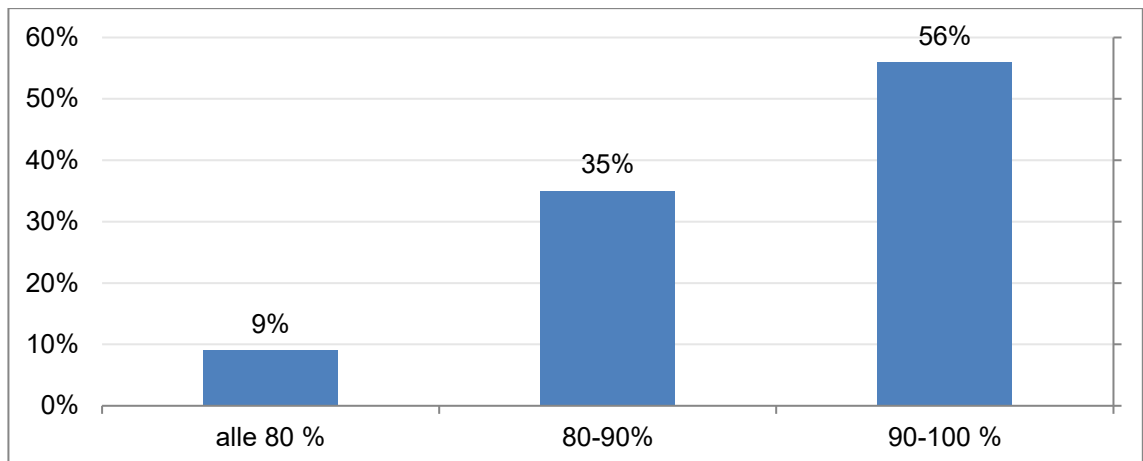
Tiedustelimme myös seuroilta metsänomistajien kiinnostusta ja mielenkiintoa kysyä neuvoa metsästyseuroilta riistametsien hoitoon. Vastanneista 65 %:a ilmoitti, etteivät metsänomistajat olleet kiinnostuneita, 32 %:a ilmoitti

metsänomistajien olleen hieman kiinnostuneita, ja 3 %:a vastanneista ilmoitti metsänomistajien osoittaneen suurta kiinnostusta riistametsien hoitoon. (kuvio 13.)

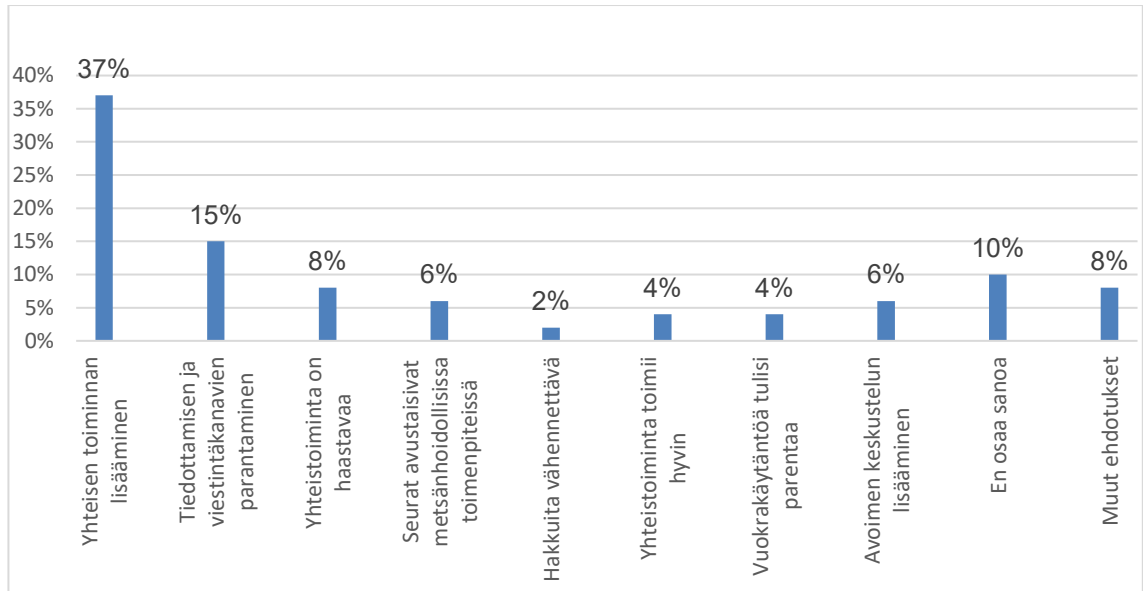
Kuvio 14. Seuran alueella esiintynyt ristiriitaa maanomistajien kanssa.

Vaikka kiinnostus riistametsänhoitoon ei ollut metsänomistajilla suuri, niin vastauksista ilmenee kuitenkin se, että metsästysseurat ja metsänomistajat tulevat hyvin toimeen. Kun kysyimme, onko metsänomistajien ja seurojen välillä esiintynyt ristiriitaa, niin 85 %:a vastanneista ilmoitti, ettei ristiriitaa ole esiintynyt ja vain 2 %:a ilmoitti ristiriitaa esiintyvän paljon. (kuvio 14.)

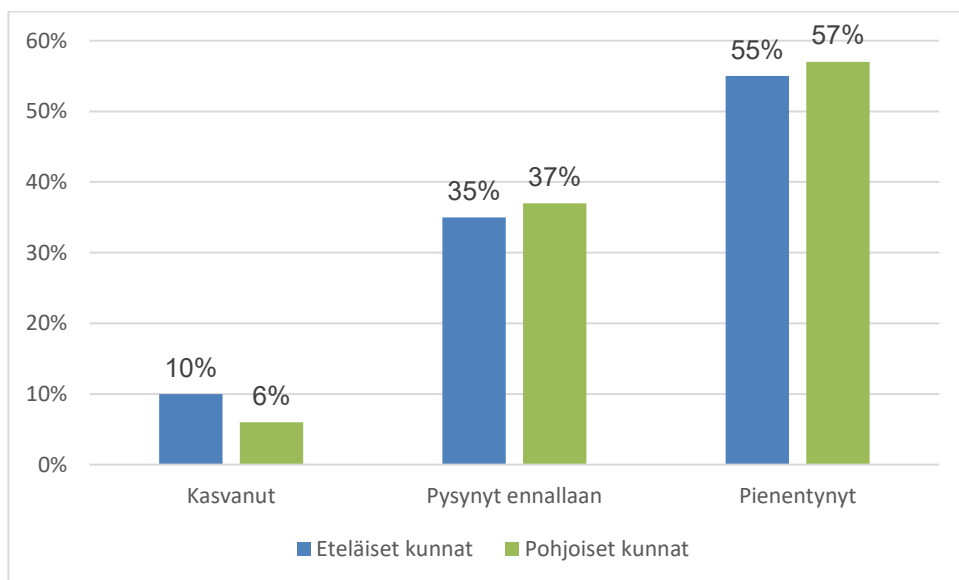
Kuvio 15. Osuus metsänomistajien vuokraamista alueista metsästysseuroille.

56 %:a vastanneista oli saanut vuokrattua alueet melkein kokonaan. Noin 35 %:a vastanneista oli saanut vuokrattua alueista 80-90 %:a. Vain 9 %:a vastanneista oli saanut vuokrattua alle 80 %:a metsänomistajien alueista. (kuvio 15.)

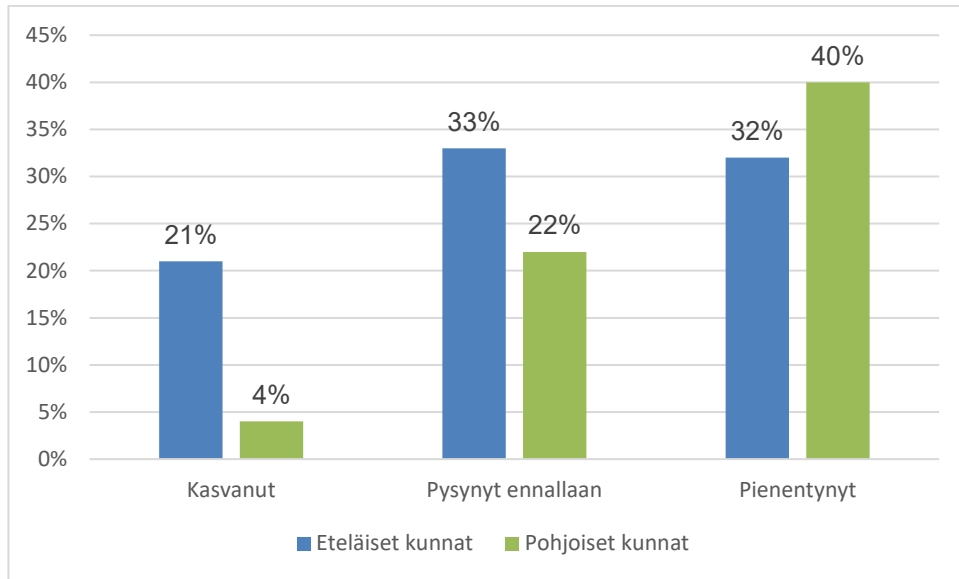
Kuvio 16. Keinoja parantaa metsänomistajien ja seurojen yhteistoimintaa tulevaisuudessa.

37 %:a vastanneista kokivat yhteistoiminnan lisäämisen tärkeänä. 16 %:a vastanneista lisäisi tiedottamista ja parantaisi viestintäkanavia. 6 %:a lisäisi avointa keskustelua, ja 4 %:a parantaisi vuokra käytäntöjä. 6 %:n mielestä seurat voisivat avustaa metsänhoidollisissa toimenpiteissä, ja 6 %:a lisäisi avointa keskustelua. 8 %:n mielestä yhteistoiminta on haastavaa ja 2 %:a oli sitä mieltä, että hakkuuta tulisi vähentää. 8 %:a tuli muita ehdotuksia (esimerkiksi seurojen ja metsäyhtiöiden järjestämiä yhteistilaisuuksia metsänomistajille). 10 %:a vastanneista ei osannut antaa toimenpide-ehdotuksia. (kuvio 16.)

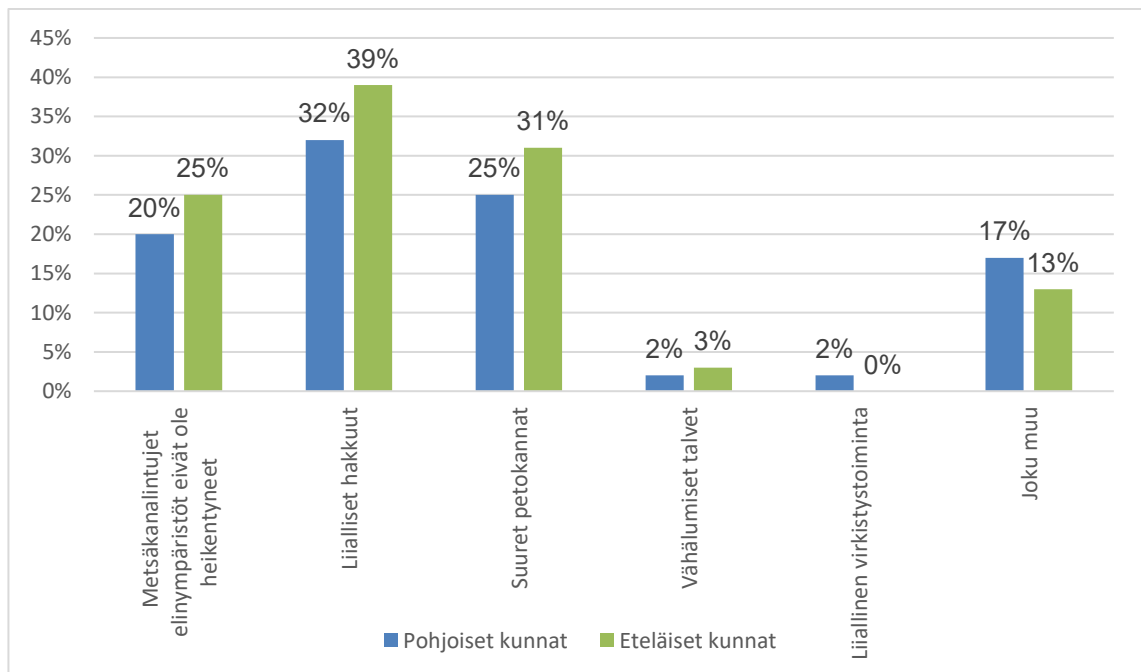
Kuvio 17. Metsäkanalintukantojen kehitys 20 vuoden aikana

Khiin neliö -testin mukaan pohjoisten ja eteläisten kuntien välillä ei ole merkittävää eroa: $df=2$; $X^2(0,84)$; $p=0,658$. Tapauksessa p-arvo on suurempi kuin 0.05 eli alueiden välillä ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa ja otanta on liian suppea.

Kuvio 18. Hirvikannankehitys 20 vuoden aikana.

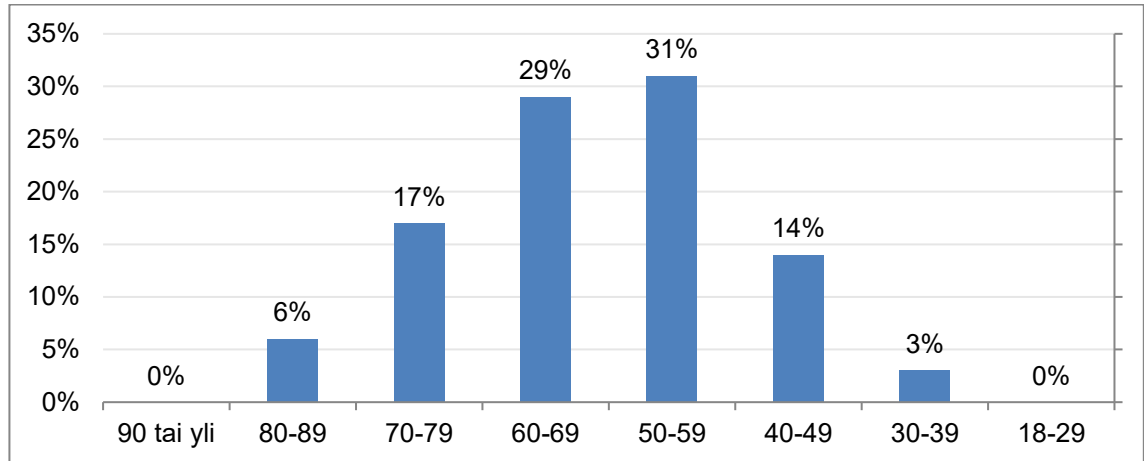
Khiin neliö -testin mukaan pohjoisten ja eteläisten kuntien välillä on merkittävää eroa: $df=2$; $X^2(9,52)$; $p=0,009$. Tapauksessa p-arvo on pienempi kuin 0,01 eli alueiden välillä on tilastollisesti merkitsevä ero.

Kuvio 19. Metsäkanalintu kantojen heikkenemisen syitä.

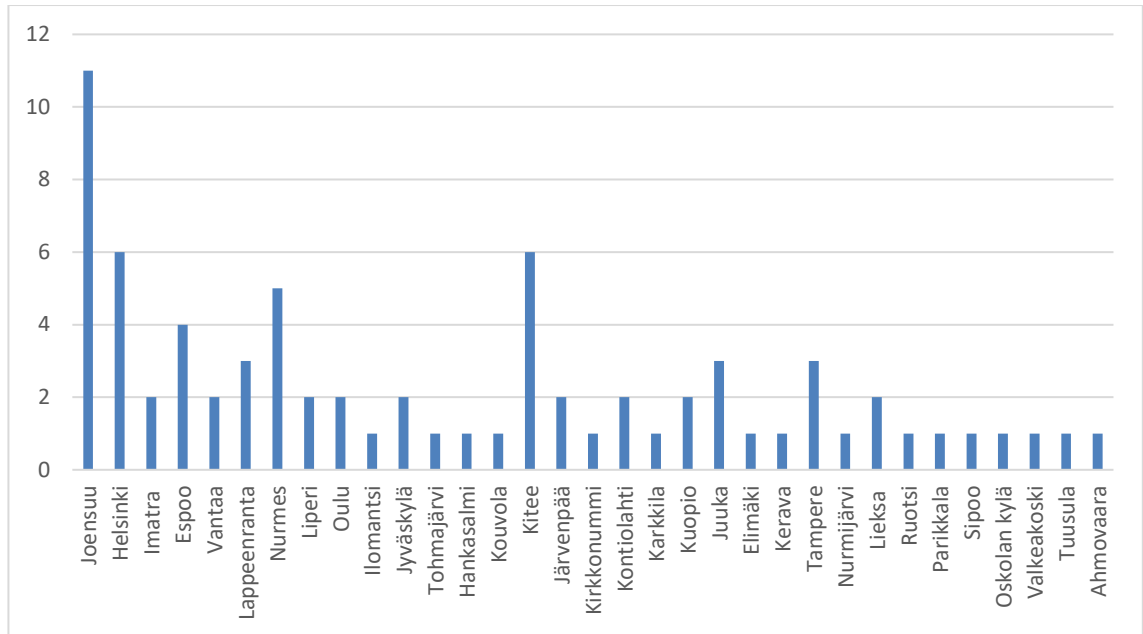
Khiin neliö -testin mukaan pohjoisten ja eteläisten kuntien mielipiteissä ei ole eroa: $df=4$; $X^2(2,37)$; $p= 0,795$. Tapauksessa p-arvo on isompi kuin 0.05 eli ero ei ole tilastollisesti merkitsevä

8.2 Tutkimuksen tulokset metsänomistajilta

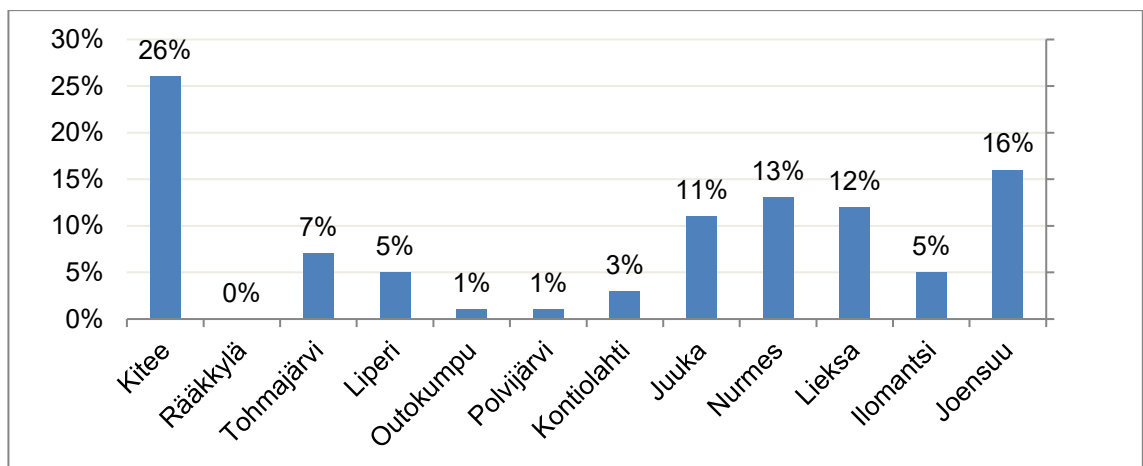
Kuvio 20. Metsänomistajien ikäjakauma.

Tutkimuksen toinen kysely lähetettiin metsänomistajille, jotka olivat metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjalan asiakkaita. Vastanneiden ikä jakautui 30–89 vuotiaisiin, joista enemmistö 31 %:a oli 50–59-vuotiaita ja 29 %:a 60–69-vuotiaita. (kuvio 20.)

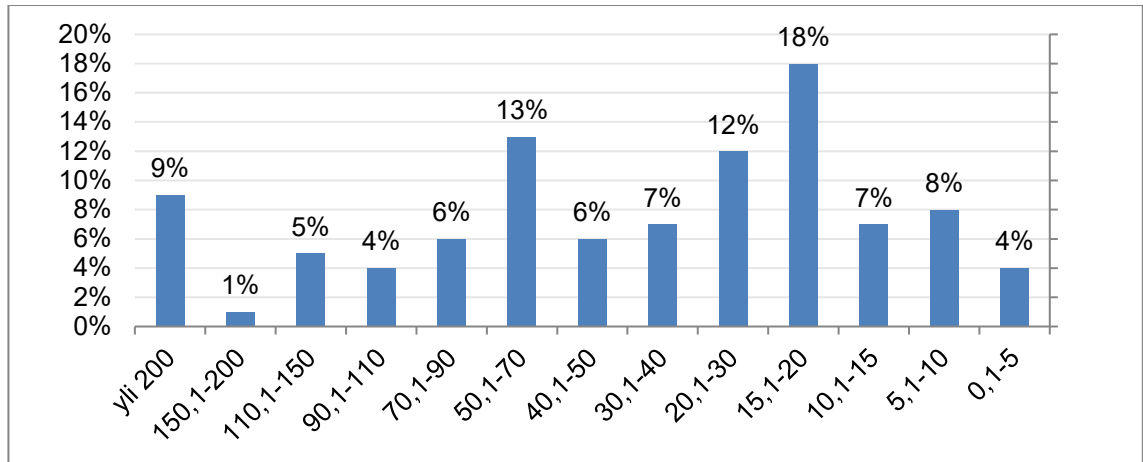
Kuvio 21. Metsänomistajien asuinpaikkakunnat.

Vastanneista 53 %:a ilmoitti asuvansa Pohjois-Karjalan ulkopuolella, ja 47 %:a ilmoitti asuvansa Pohjois-Karjalassa. Kuntakohtaisia vastauksia tuli kuitenkin eniten Joensuusta, ja Kiteeltä. (kuvio 21.)

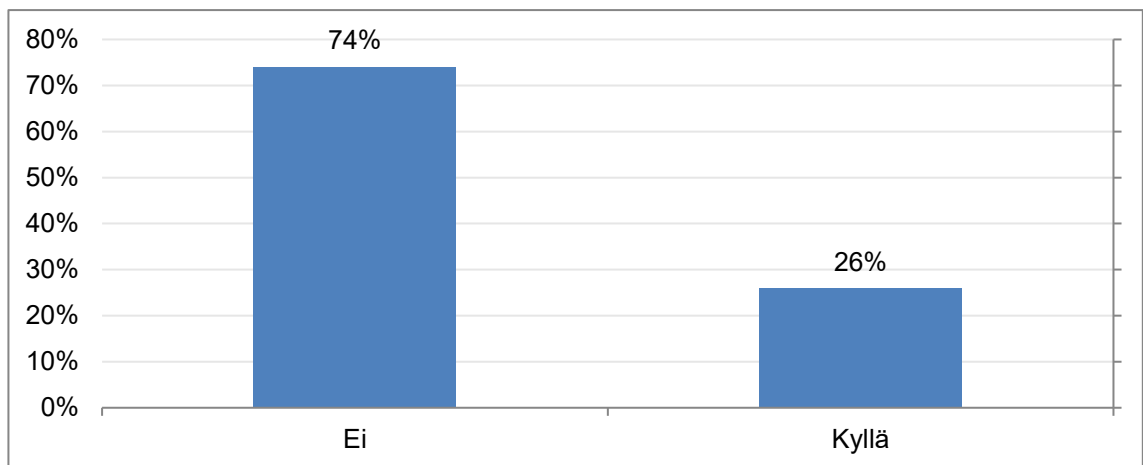
Kuvio 22. Metsänomistajien metsätilojen sijaintikunnat.

Eniten metsätiloja ilmoitettiin sijaitsevan Kiteen ja Joensuun kuntien alueella. Muutoin tulokset jakautuivat tasaisesti Juuan, Nurmeksien ja Lieksan kuntien alueella. Pienemmät määrät jakautuivat hajanaisesti eri kuntien alueille. (kuvio 22.)

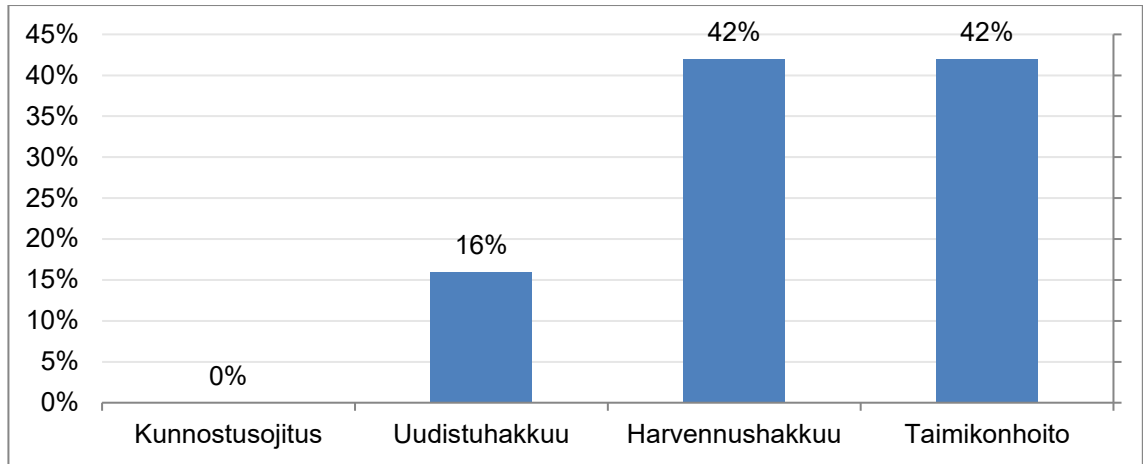
Kuvio 23. Metsänomistajien metsätilojen koko hehtaareina.

Metsänomistajien tilojen koot jakautuivat hyvin laajasti. Eniten metsätiloja oli kokoluokassa 15.1-20 hehtaaria, noin 18 %:a. Yli 110 hehtaarin tiloja oli 15 %:a vastauksista, joista 9 %:a oli yli 200 hehtaarin tiloja. (kuvio 23)

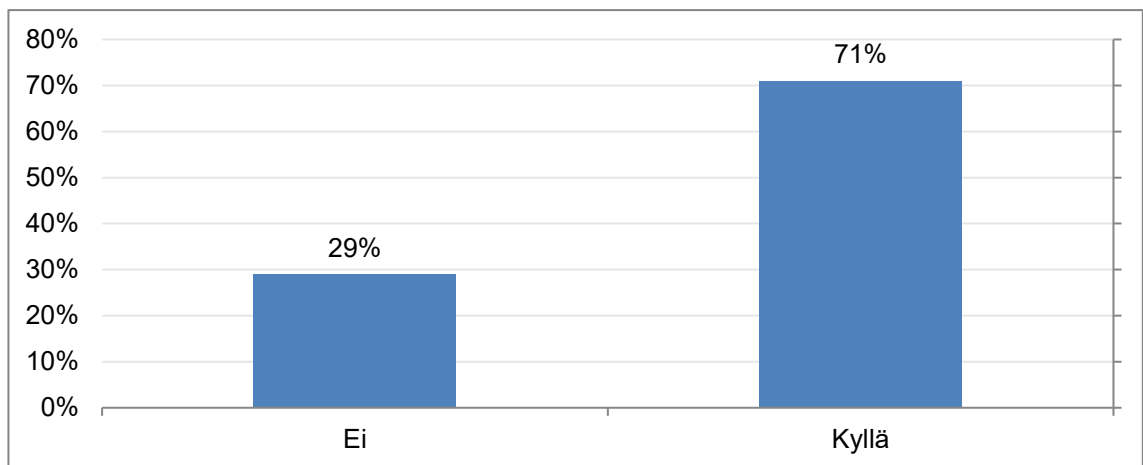
Kuvio 24. Metsänomistajien tilojen omistus Pohjois-Karjalan ulkopuolella.

Tutkimuksessa kysyttiin, omistavatko tilalliset metsätiloja Pohjois-Karjalan ulkopuolelta. Vastanneista 74 %:a ilmoitti, ettei omista metsätiloja Pohjois-Karjalan ulkopuolella. Vastanneista 26 %:a ilmoitti kuitenkin asuvana Pohjois-Karjalan ulkopuolella, mistä voidaan päätellä etämetsänomistuksen olevan melko yleistä. Vain 26 %:a ilmoitti omistavansa metsätiloja Pohjois-Karjalan ulkopuolella. (kuvio 24.)

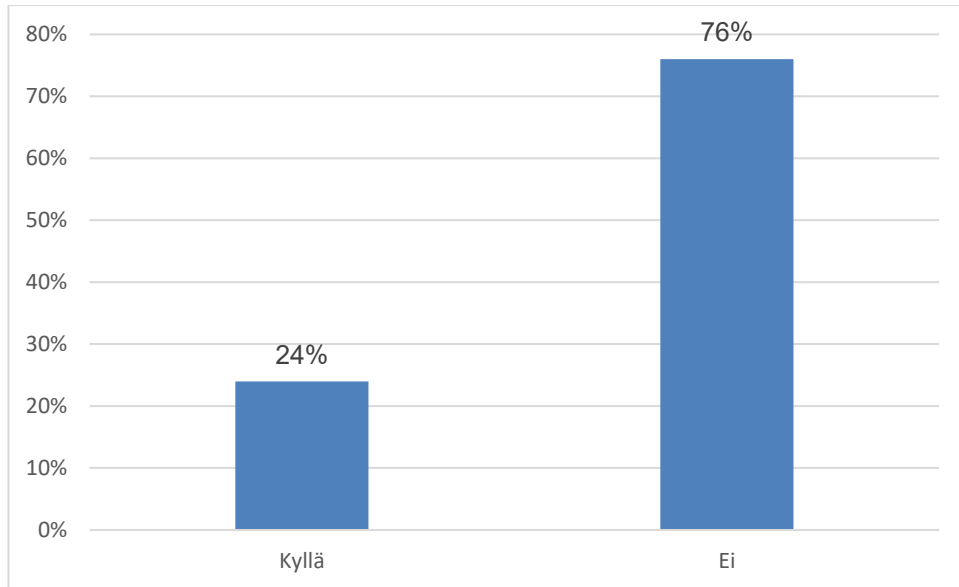
Kuvio 25. Metsänomistajien tiloilla suoritettut metsänhoitotoimenpiteet.

Tutkimuksessa tiedusteltiin metsätiloilla suoritettuja toimenpiteitä. Suurimmat viimeaikaiset toimenpiteet olivat taimikonhoito ja harvennushakkuu. Uudistushakkuuta oli vain suoritettu 16 %:n verran metsänhoitotoimista. (kuvio 25.)

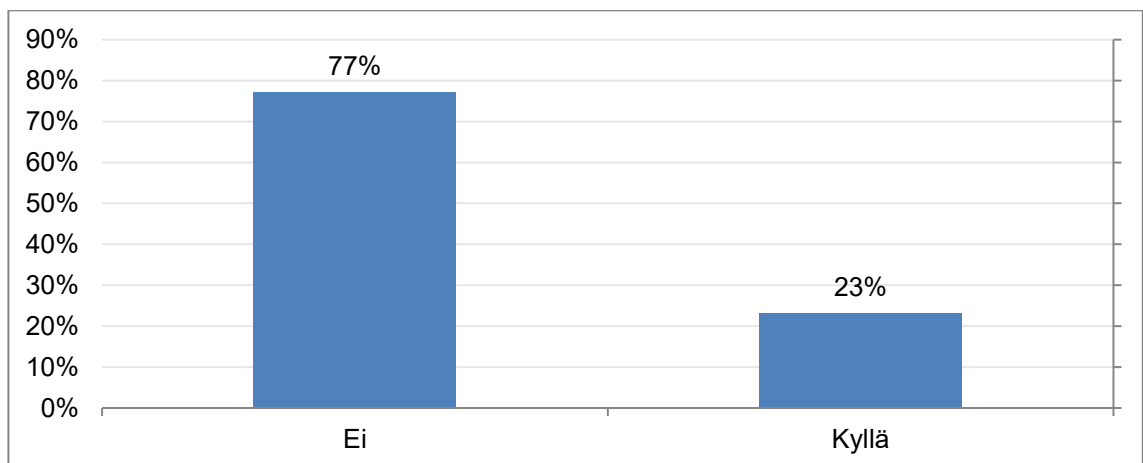
Kuvio 26. Metsänomistajien metsäsuunnitelman voimassa olo.

Tutkimuksessa kysyttiin metsäsuunnitelman voimassa oloa ja vastauksista kävi ilmi, että 71 %:a vastanneista oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Vastauksista ilmeni, että suurin osa metsäsuunnitelmista oli päivitetty viimeisen viiden vuoden aikana. 29 %:a vastanneista ei ollut päivittänyt metsäsuunnitelmaa voimassa olevaksi. (kuvio 26.)

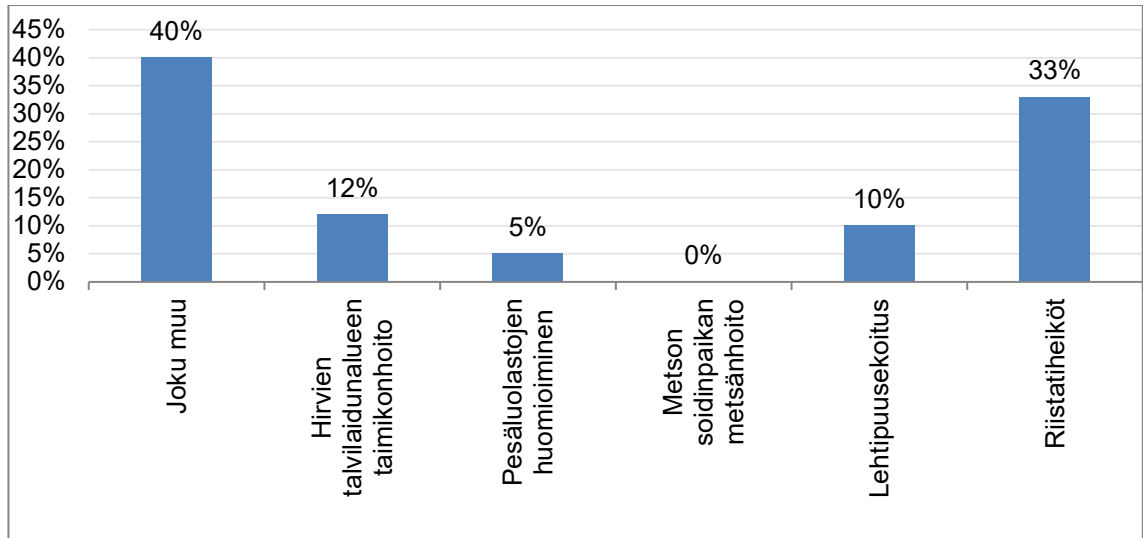
Kuvio 27. Riistan elinympäristövaatimusten kirjaaminen metsäsuunnitelmassa.

Vastauksista huomataan, että riistan elinympäristöä ei huomioida suurimmassa osassa metsäsuunnitelmista. Vain 24 %:a vastanneista ilmoitti riistan elinympäristövaatimuksien huomioimisen metsäsuunnitelmassa. Yleisimpiä ilmoitettuja riistanhoitotoimia on riistatiheiköt ja suojuspuustot. (Kuvio 27.)

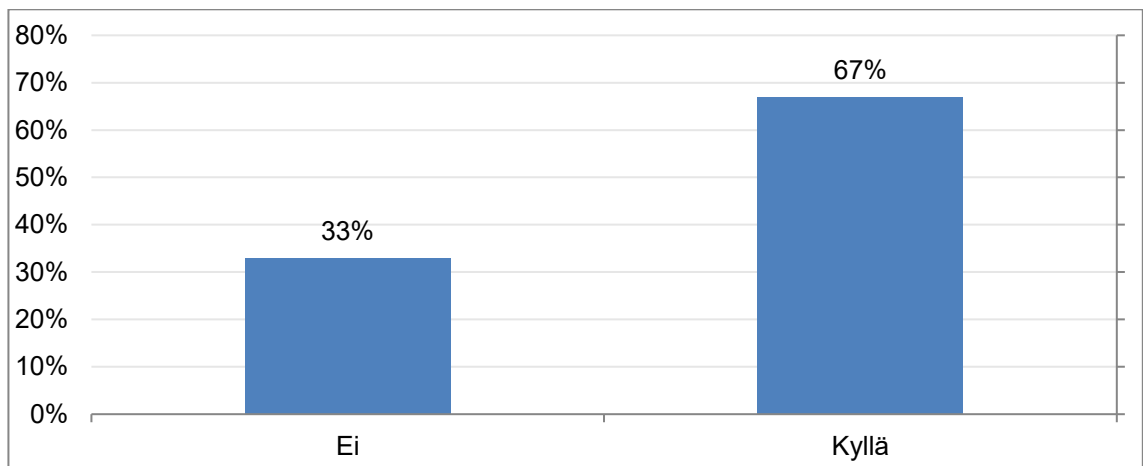
Kuvio 28. Riistametsänhoidon toimenpiteiden tarjoamien metsäammattilaisten puolelta.

Tutkimuksessa ilmeni se, että metsäalantoimijat eivät suuressa osassa tapauksista tuo esille riistametsänhoidollisia toimenpiteitä. Vain 23 %:a vastanneista ilmoitti saaneensa neuvoja riistametsänhoitoon metsäammattilaisten toimesta. (kuvio 28.)

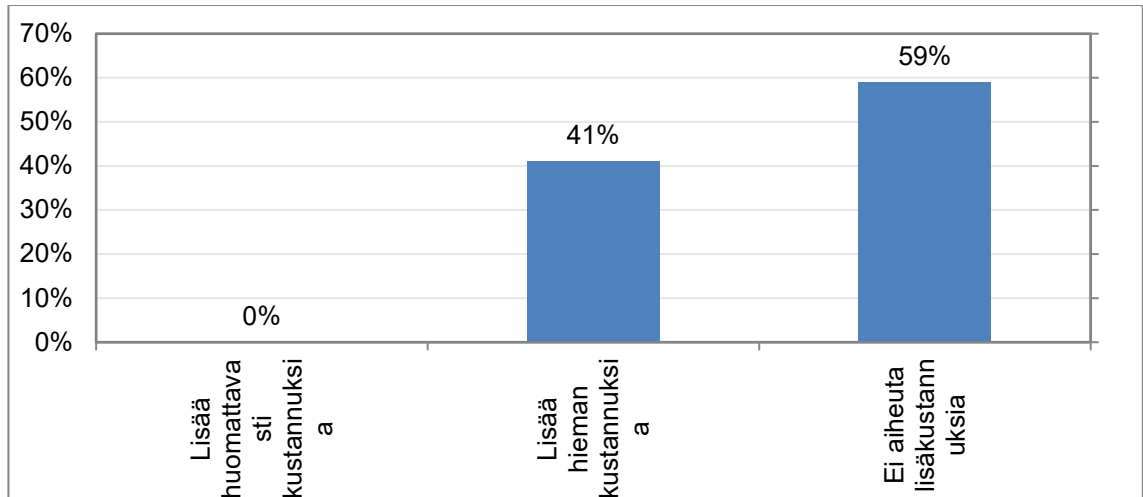
Kuvio 29. Metsäammattilaisten tarjoamat riistametsänhoidon toimenpiteet.

Tarjotuista toimenpiteistä 33 %:a oli riistatiheiköitä, 10 %:a lehtipuusekoitusta, 5 %:a pesäluolastojen huomioimista ja 12 %:a hirvien talvilaidunalueen taimikonhoito. Metson soidin paikan metsänhoitoa ei ollut huomioitu ollenkaan. (kuvio 29.)

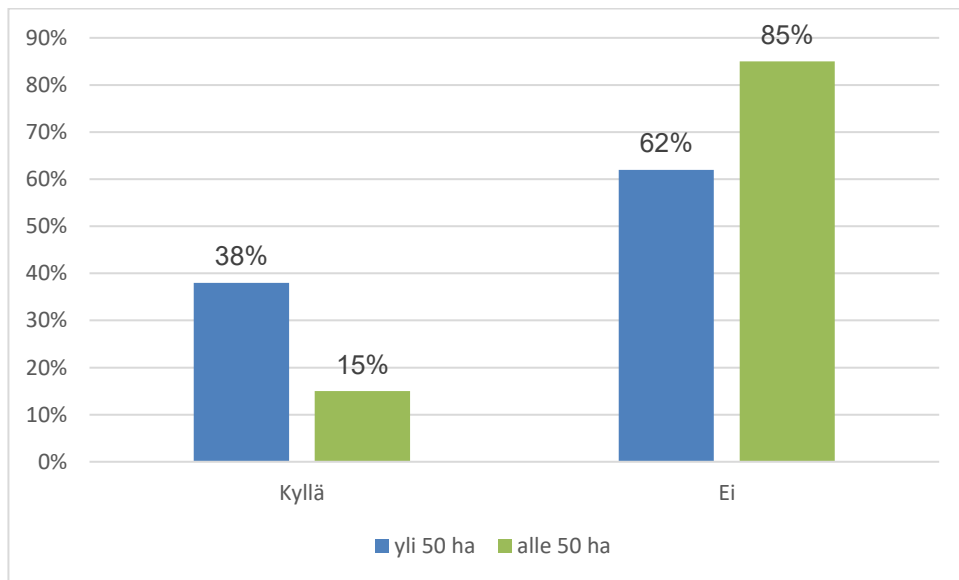
Kuvio 30. Kokevatko metsänomistajat riistametsänhoidon toimenpiteet toteutumiskelpoisiksi.

Vastanneista 67 %:a koki riistametsänhoidon toimenpiteet toteuttamiskelpoisiksi, ja 33 %:a vastanneista koki, ettei toimenpiteet ole toteuttamiskelpoisia. (kuvio 30.)

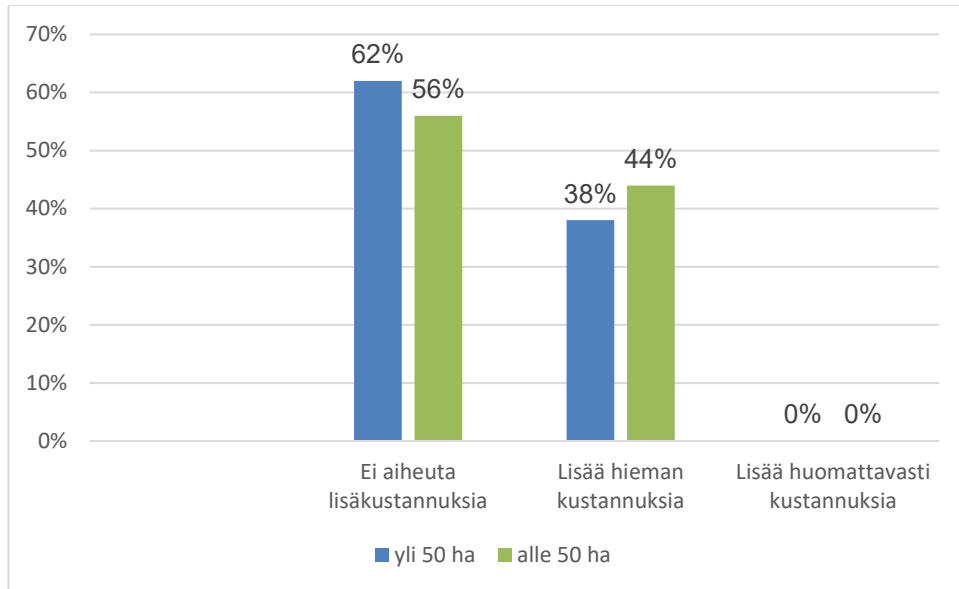
Kuvio 31. Metsänomistajien mielipide riistametsänhoidon aiheuttamista kustannuksista.

Vastanneista 59 %:a oli sitä mieltä, että riistametsänhoidon toimenpiteet eivät aiheuta lisäkustannuksia. Vastanneista 41 %:a koki saavansa hieman lisäkustannuksia riistametsänhoidosta. Kukaan vastanneista ei ilmoittanut kustannusten lisääntyvän huomattavasti. (kuvio 31.)

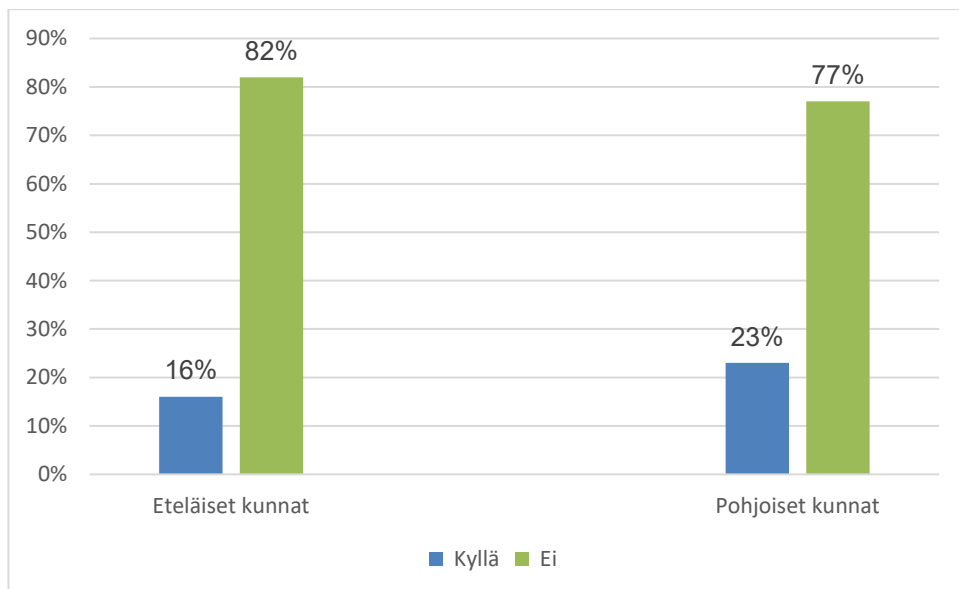
Kuvio 32. Riistanelinympäristön huomioiminen metsäsuunnitelmassa.

Khiin neliö -testin mukaan hehtaarikohtaista eroa on havaittavissa: $df=1$; $X^2(5,01)$; $p= 0,025$. Tapauksessa on tilastollisesti merkitsevää eroa tilan koon välillä, sillä p-arvo on alle 0.05.

Kuvio 33. Riistanhoitotoimenpiteiden aiheuttamat kustannukset.

Khiin neliö -testin mukaan pohjoisten ja eteläisten kuntien välillä ei ole eroa: $df=1$; $X^2(0,49)$; $p= 0,484$. Tapauksessa ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa, koska p-arvo on yli 0,05.

Kuvio 34. Riistanelinympäristön huomiointi metsäsuunnitelmassa.

Khiin neliö -testin mukaan pohjoisten ja eteläisten kuntien välillä ei ole eroa: $df=1$; $X^2(0,49)$; $p= 0,484$. Tapauksessa ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa, koska p-arvo on yli 0,05.

9 Tulosten tarkastelu

9.1 Tulosten tarkastelu metsästysseurat

Vertailimme tuloksia Bombergin (2018) Suomalaisten metsästäjien suhtautuminen riistametsänhoitoon -tutkimukseen. Tutkimusten väliltä löytyi joitain samankaltaisuuksia metsästäjien vastauksien välillä.

Tuloksissa ”Metsänomistajien kiinnostus ja mielenkiinto kysyä neuvoa seuroilta riistametsien hoidossa” 65 %:a vastanneista ilmoitti, etteivät metsänomistajat olleet kiinnostuneita, 32 %:a ilmoitti metsänomistajien olleen hieman kiinnostuneita ja 3 %:a ilmoitti metsänomistajien olleen hyvin kiinnostuneita. Tulokset erosivat Bombergin (2018, 19) tulosten kanssa. Bombergin (2018) tutkimuksessa vastanneista 78 %:a ilmoitti metsänomistajien olleen jonkin verran kiinnostuneita riistapainotteisesta metsänhoidosta, 14 %:a vastanneista oli hyvin kiinnostuneita, ja 8 %:a vastanneista ei uskonut aiheen kiinnostavan metsänomistajia.

Tuloksissa ”Metsäkanalintukantojen kehitys viimeisen 20 vuoden aikana” 55 %:a vastanneista ilmoitti kanalintukantojen heikentyneen, 37 %:a vastanneista ilmoitti kanalintukantojen pysyneen ennallaan ja 8 %:a vastanneista ilmoitti kanalintukantojen kasvaneen. Tuloksia voidaan verrata Bombergin (2018, 23) kysymyksen ”Minkä riistaeläinten tarpeiden huomioiminen oli omasta mielestäsi tärkeintä?” tuloksiin. Bombergin (2018, 23) tuloksissa 53 %:a vastanneista ilmoitti metsäkanalintujen. Metsäkanalintukantojen hyvinvoinnin parantaminen on siis metsästäjien mielestä tärkeää.

Tiedustellessamme syitä metsäkanalintukantojen heikkenemiselle (kuvio 7) metsästäjät ilmoittivat suurimmiksi syiksi liialliset hakkuut 35 %:a vastanneista, ja suuret petokannat 27 %:a vastanneista. Syy ”suuret petokannat” tukee väitettä petokantojen liiallisesta kasvusta (kuvio 5)

Tuloksissa ”Hirvikantojen kehitys viimeisen 20 vuoden aikana” ja ”Suurpetokantojen kehitys viimeisen 20 vuoden aikana” 49 %:a vastanneista ilmoitti hirvikantojen pienentyneen, 37 %:a ilmoitti hirvikantojen pysyneen ennallaan ja 14 %:a ilmoitti hirvikantojen kasvaneen. Suurpetojen kohdalla 92 %:a ilmoitti petokantojen kasvaneen ja 8 %:a ilmoitti petokantojen pysyneen ennallaan. Bombergin (2018, 23) tuloksissa 44 %:a vastanneista oli ilmoittanut kaikkien lajien huomioimisen olevan yhtä tärkeää. Tutkimusten tuloksista voidaan päätellä metsästäjien olevan halukkaita edistämään kaikkien riistalajien kehitystä, ja tuloksista voidaan päätellä suurpetokantojen kasvun olevan merkittävä tekijä hirvikantojen vähentymiselle.

Tiedustellessamme kehitysideoita metsästysseurojen ja metsänomistajien välillä (kuvio 11) 38 %:a vastanneista ilmoitti kosteikkojen ja riistapeltojen tekemisen, 21 %:a metsänhoidolliset toimenpiteet, ja 12 %:a yhteistoiminnan lisäämisen. Halukkuutta yhteistoimintaan seurojen puolelta selvästikin löytyy.

Kun metsästysseuroilta tiedusteltiin metsänomistajien jättämää kasvutilaa riistalle (kuvio 12) ilmoitti 54 %:a vastanneista, että kasvutilaa tulisi lisätä. Vastaavasti tiedusteltiin metsänomistajien kiinnostusta kysyä neuvoa seuroilta riistametsien hoidossa (kuvio 13) johon 65 %:a vastanneista ilmoitti, etteivät metsänomistajat olleet kiinnostuneita. Voidaankin siis päätellä, että riistan kasvutilan puutteellisuus johtuu tietämättömyydestä, ja kiinnostuksen puutteesta aihetta kohtaan. Asiaan voitaisiin mahdollisesti hankkia korjausta lisäämällä seurojen ja metsänomistajien yhteistoimintaa ja tiedottamista.

9.2 Tulosten tarkastelu metsänomistajat

Metsänomistajilta tiedusteltiin heidän ikäänsä (kuvio 20). Kattavin ikäluokka oli 50–59-vuotiaat metsänomistajat. Toiseksi eniten oli 60–69-vuotiaita metsänomistajia. Metsäkeskuksen tilastosta käy ilmi, että suurin metsänomistaja ikäluokka on 65–74-vuotiaat metsänomistajat. 55–64-vuotiaita on toiseksi eniten Metsäkeskuksen tilaston mukaan. Kun vertaamme kyselyn vastanneiden

ikäjakaumaa Metsäkeskuksen tilastosta ilmi käyneisiin ikäluokkiin, voidaan todeta, että kysely vastasi todellisuutta. (Metsäkeskus 2021.)

Metsänomistajilta kysyttiin heidän asuinpaikkakuntaansa (kuvio 21), josta tulkittiin metsänomistajien ja heidän metsätilan sijainnin välistä eroa. Vastauksista ilmeni että 53 %:a vastanneista asui muualla kuin Pohjois-Karjalan alueella, 47 %:a kertoi asuvansa Pohjois-Karjalassa. Eniten Pohjois-Karjalaisia metsänomistajia asui Joensuussa ja Kiteellä. Metsäkeskuksen tekemästä taulukosta nähdään metsänomistajien asuinkunnat. Metsäkeskuksen tilasto ei kerro kuolinpesien ja yhteismetsäomistajien asuinpaikkakuntaa. Metsäkeskuksen taulukosta selviää, että eniten metsänomistajia asuu Uudellamaalla.

Kyselyn vastauksista käy ilmi, että Helsingissä asuu saman verran metsänomistajia, kuin Kiteellä. Kun vastauksia verrattiin Metsäkeskuksen ja kyselyn välillä saatiin pitävä tulos siihen, että suurin osa metsänomistajista asuu eri paikkakunnalla metsätilan kanssa. Metsäkeskuksen tilastosta näemme, että 98085 metsänomistajaa asuu Uudellamaalla. Pohjois-Karjalassa metsänomistajia asuu 27546. (Metsäkeskus 2021.)

Metsänomistajilta kysyttiin metsätilan kokoa hehtaareina. Vastauksista eniten oli 15,1–20 ha:n metsätiloja (kuvio 23). Metsäkeskuksen tilaston mukaan yleisin metsätilan koko kaikista metsänomistajista oli 0,5–1,9 ha. Toiseksi eniten oli 20–49,9 ha:n metsätiloja. Tilaston ja kyselyn ero selittyy metsänsijainti kunnalla, Pohjois-Karjalassa sijaitsevat yleisimmät metsätilat ovat keskimääräisiä isoimpia, verrattuna koko valtakunnan metsätilojen kokoon nähden. (Metsäkeskus 2021)

Metsänomistajat kertoivat heidän tiloillaan tehdyistä metsänhoitotoimista (kuvio 25). 42 %:lla tiloista oli tehty sekä harvennushakkuita sekä taimikonhoitoa. Uudistamista oli tehty 16 %:a vastanneiden metsätiloilla. Kunnostusojitusta ei ollut tehty ollenkaan vastanneiden metsätiloilla.

71 %:a vastanneista (kuvio 26) ilmoitti heidän metsätilan metsäsuunnitelman olevan voimassa ja 29 %:a se oli joko vanhentunut tai he eivät tiedäneet sen

voimassa oloa. Seuraavan kysymyksen tuloksista (kuvio 27) selvisi, että 76 %:lla oli metsäsuunnitelmaan kirjattu riistan elinympäristövaatimuksia ja 24 %:lla ei ollut mainintaa riistan elinympäristövaatimuksista. Tästä voidaan päätellä, että voimassa olevilla metsäsuunnitelmissa on huomioita määrällisesti enemmän riistan elinympäristönvaatimuksia.

Metsänomistajilta kysyttiin, onko heille tarjottu riistametsänhoitoon liittyen toimenpide ehdotuksia (kuvio 28). 77 %:a vastasi, etteivät olleet saaneet toimenpide ehdotuksia riistametsänhoitoon liittyen, 23 %:a vastanneista kertoivat saaneensa toimenpide ehdotuksia metsätilalleen riistametsänhoitoon liittyen. Tuloksia verrattiin Ikonen (2018) Metsänomistajien suhtautumista riistametsän hoitoon -tutkimukseen, jossa kävi ilmi, että jopa 84 %:a metsänomistajista oli jääneet ilman riistametsän liittyvää neuvonsaantia ja koulutusta. Tutkimusta ja kyselyämme verraten vastausten todellisuus on merkittävä. Metsänomistajille tarjottavat riistanmetsänhoito toimet ovat liian vähäiset. (Ikonen 2018)

Vastaajista 23 %:a kertoi (kuvio 29) saaneensa riistametsänhoitoon liittyviä kehitystoimia. Riistatiheiköitä oli tarjottu 33 %:lle, 12 %:lle oli ehdotettu hirvien talvilaidunten taimikonhoitoa, 10 %:lle lehtipuusekoitusta hakkuiden yhteydessä ja 5 %:lle pesäluolastojen erityishuomiointia metsän toimenpiteiden yhteydessä. 40 %:a kertoi avoimesti saamiaan kehitysideoita, joita oli kosteikkojen suojeleminen ja kehittäminen, moni-ikäis rakenteinen metsä, hakkuiden ajoittaminen pesintäajan ulkopuolelle, ja luonnon suojeleminen muun muassa valkoselkätikan vaikutusalueilla.

Kyselyyn vastanneista (kuvio 30) 67 %:a metsänomistajista kertoi, että riistanmetsähoito toimet ovat heidän mielestään toteuttamiskelpoisia. 33 %:a vastanneista arvioi riistametsänhoitotoimet olisivat hankala toteuttaa. Seuraavasta taulukosta selvisi, että metsänomistajista (kuvio 31) 59 %:a vastasi, ettei riistanhoitotoimenpiteet toisi lisäkustannuksia, 41 %:a arveli riistanhoitotoimien tuovan hieman lisäkustannuksia. Kukaan ei ollut sitä mieltä, että riistanhoitotoimet lisäisivät huomattavasti kustannuksia. Vastauksien perusteella päätelmä on, että metsänomistajat, jotka suhtautuivat myönteisesti riistametsänhoito toimiin, olivat valmiita toteuttamaan riistametsänhoitoa sillä, he eivät kokeneet sen tuovan lisäkustannuksia.

10 Pohdinta

Riistakeskus voi hyödyntää tutkimuksesta saatuja tuloksia, kun se suunnittelee vaihtoehtoisia ehdotuksia metsästysseurojen toiminnoille. Samoin Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjala voi hyödyntää tuloksia kehittäessään metsänomistajien ohjeistusta riistametsänhoitoasioissa. Tutkimuksessa kysyttiin myös metsänomistajien tietämystä yleisesti esimerkiksi metsäsuunnitelman voimassa olosta.

Kyselystä kävi ilmi, että suurimmalla osalla metsänomistajista oli suunnitelma ajan tasalla. Näihin asioihin Metsänhoitoyhdistyksen tulisi kiinnittää lisää huomiota, jotta suunnitelmat olisivat ajantasaisia ja metsänomistajien tieto ja taito-osaaminen lisääntyisi. Metsästysseurat toivoivat enemmän yhteistyötä metsänomistajien kanssa, jotta he voisivat keskustella omista näkemyksistään ja kehitysideoistaan avoimimmin ja saisivat jaettua kehitysideoita puolin ja toisin. Merkittävin kehitysidea oli, että metsänomistajien tiloille voitaisiin toteuttaa enemmän kosteikkoja ja riistapeltoja.

Riistakeskus lähetti kyselyn metsästysseuroille ja metsänomistajille suunnattu kysely lähetettiin sähköpostilla. Yksityisten metsänomistajien yhteystiedot saatiin Pohjois-Karjalan Metsänhoitoyhdistykseltä. Saatua yhteistietoja käsiteltiin luottamuksellisesti. Kysely tehtiin anonymisti, mutta nimi oli vapaaehtoinen. Siitä huolimatta vastauksista ei käynyt ilmi, mitä kukin oli vastannut. Vastauksista saatua tilatietoja ei voida yhdistää vastanneisiin.

Tutkimuksen tulosten perusteelle mahdollisia jatkotoimenpiteitä olisi metsäammattilaisten ammattitaidon kehittäminen riistametsänhoidossa. Metsänomistajat saataisiin paremmin aktivoitua riistametsänhoidollisiin toimenpiteisiin, jos tieto ja ehdotukset tulisivat jo ammattilaisilta asti. Metsästysseurat ovat osoittaneet halukkuutensa metsänomistajien avustamiseen.

11 Lähteet

- Below, A. 2000 Suojelualueverkoston merkitys eräille nisäkäs- ja lintulajeille. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisu. Sarja A nro 121. Metsähallitus.
- Bomberg, V. 2018. Suomalaisten metsästäjien suhtautuminen riistametsänhoitoon. Hämeen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. <https://riista.fi/metsastys/metsastysajat/>. 8.9.2020
- Hirvikota. 2020. Riistakolmiolaskenta. 2018. <https://hirvikota.wordpress.com/2018/02/02/riistakolmiolaskenta/>. 12.12.2020.
- Linden, M. Lilja-Rothsten, S. Saaristo, L. Keto-Tokoi, P. Tapio. 2014. Riistametsänhoito, hyvän metsänhoidon suositukset 2014.
- Luonnonvarakeskus. 2020. Suden kanta-arvio 2020. Susilaumojen määrä kasvoi, kasvua etenkin läntisessä Suomessa. <https://www.luke.fi/uutinen/suden-kanta-arvio-2020-susilaumojen-maara-kasvoi/>. 5.11.2020.
- Maa- ja metsätalousministeriö. 2020a. Metsästysoikeus. <https://mmm.fi/riista/metsastys-ja-riistanhoito/riista/metsastys-ja-riistanhoito/metsastys-oikeus>. 7.11.2020.
- Maa- ja metsätalousministeriö. 2020b. Metsästysajat. <https://mmm.fi/riista/metsastuksen-rajoittaminen/metsastysajat>. 4.11.2020.
- Maa- ja metsätalousministeriö. 2020c. Pyyntilupa ja alueellinen kiintiö. <https://mmm.fi/riista/metsastuksen-rajoittaminen/pyyntilupa-ja-alueellinen-kiintio>
- Mannermaa, K. 2003. Sorsia ja metsäkanalintuja. Muinaisen linnustajan saalisvalinnat Suomessa kivikaudella. Arkeologipäivät 2003.
- Metsähallitus. 2020a. Metsähallitus eräluvut. Kanalintujen metsästysajat. Metsähallituksen lupa-alueet. <https://www.eraluvat.fi/media/dokumentit/pdf/kanalintujen-metsastysajat-metsahallituksen-lupa-alueilla-2020.pdf>.
- Metsähallitus. 2020b. Metsähallitus eräluvut. Pienriestaluvat. <https://www.eraluvat.fi/metsastys/pienriestaluvat.html>. 4.11.2020.
- Metsähallitus. 2020c. Metsähallitus eräluvut. Suurpetoluvat. <https://www.eraluvat.fi/metsastys/suurpetoluvat.html>. 4.11.2020.
- Metsähallitus. 2020d. Metsähallitus eräluvut. Hirvenmetsästyksen alueluvat. 2020. <https://www.eraluvat.fi/metsastys/hirvenmetsastuksen-alueluvat/hirvialueiden-haku.html>
- Metsäkeskus. 2020. Yksityiset maanomistajat 2020. <https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto/tietoa-metsien-omistuksesta/yksityiset-metsanomistajat>
- Metsästäjäliitto. 2020. Metsästysajat. 2020. <https://metsastajaliitto.fi/metsastajalle/hanki-tietoa/metsastysajat>. 30.11.2020.
- Ojala, S. Lyytikäinen, V. Pohjois-Karjalan ympäristökeskus. Pohjois-Karjalan suurpedot 2004.
- Pohja-Mykrä, M. Matilainen, A. Kujala, S. Hakala, O. Harvio, V. Törmä, H. Kurki, S. Erätalouteen liittyvän yritystoiminnan nykytila ja

- kehittämisedellytykset. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 40/2018.
- Päivinen, J., Björkqvist, N., Karvonen, L., Kaukonen, M., Korhonen, K.-M., Kuokkanen, P., Lehtonen, H. & Tolonen, A. (toim.) 2011. Metsähallituksen metsätalouden ympäristöopas, Metsähallituksen metsätalouden julkaisuja 67
- Riistakeskus. 2020a. Metsästys- ja pyyntiajat
- Riistakeskus. 2020b. Riistametsänhoito kiinnostaa metsänomistajia 2018. <https://riista.fi/riistametsanhoito-kiinnostaa-metsanomistajia/>. 4.11.2020.
- Soini, K. Pellikka, J. Hiedanpää, J. Metsästys ja moraalitalous. Maaseudun uusi aika 1/2016.
- Taanila, A. 2021. Ristiintaulukointi ja khiin neliö -testi. <https://tilastoapu.wordpress.com/2011/10/14/6-ristiintaulukointi-jakhiin-nelio-testi/>. 16.2.2021.

metsänhoitoyhdistys

POHJOIS-KARJALA

Hei,

Olemme neljännen vuoden Metsätalousinsinööri opiskelijoita Karelia Ammattikorkeakoulusta Joensuusta.

Teemme opinnäytetyötä aiheesta riistanhoito metsätalouden yhteydessä. Olemme tehneet valmiin internetkyselyn, jonka linkki löytyy tästä viestistä.

Kyselyyn vastaaminen vie aikaa noin kymmenen minuuttia.

Yhteistyössä meillä on Suomen Riistakeskus ja Pohjois-Karjalan Metsänhoitoyhdistys.

Riistakeskus ja Metsänhoitoyhdistys voivat hyödyntää tutkimuksesta saatuja tuloksia.

Yhteystiedot olemme saaneet Pohjois-Karjalan Metsänhoitoyhdistykseltä, ja niitä käsitellään luottamuksellisesti samoin myös vastauksia.

Kiitoksia vastauksista ja tarvittaessa annamme lisätietoja aiheeseen liittyen.

Ystävällisin terveisin

Asla-Matias Ikonen

asla-matias.ikonen@edu.karelia.fi

Ville-Oskari Komu

ville-oskari.komu@edu.karelia.fi

Riistanhoito metsätalouden yhteydessä, Kysely

1. Metsästysseuran jäsenmäärä

- 1-50
- 51-100
- 101-150
- 151-200
- 201-250
- 251-300
- Enemmän, kuin 300

2. Ale, millä seuranne toimii (Kunta)

3. Miten metsäkanalintukanta on kehittynyt seuranne alueella viimeisen 20 vuoden aikana.

- Kasvanut
- Pysynyt ennallaan
- Pienentynyt

4. Miten hirvikanta on kehittynyt seuranne alueella viimeisen 20 vuoden aikana.

- Kasvanut
- Pysynyt ennallaan
- Pienentynyt

5. Miten suurpetokanta on kehittynyt seuranne alueella viimeisen 20 vuoden aikana.

- Kasvanut
- Pysynyt ennallaan
- Penentynyt

6. Miten seuranne alueella suoritettujen metsänhoidollisten toimenpiteiden vaikutukset ovat vaikuttaneet metsäkanalintujen elinympäristöihin.

- Elinympäristöt ovat heikentyneet
- Elinympäristöt ovat säilyneet ennallaan
- Elinympäristöt ovat parantuneet

7. Jos metsäkanalintujen elinympäristöt ovat heikentyneet, niin mikä/mitkä on ollut pääasiallisin syy siihen

- Metsäkanalintujen elinympäristöt eivät ole heikentyneet
- Liialliset hakkuut
- Suuret petokannat
- Vähälumiset talvet
- Liiallinen virkistystoiminta

Joku muu mikä?

8. Onko metsästysseura avustanut metsänomistajia hirvivahinkojen torjunnassa muuten kuin hirviä metsästämällä. Jos on, niin miten.

9. Onko seuran toimintasuunnitelmaan kirjattu elinympäristöjen kunnostukseen tai parantamiseen liittyviä toimenpiteitä. Jos on, niin mitä ne ovat olleet.

10. Miten mielestänne riistan elinympäristöjä voitaisiin kehittää maanomistajien ja metsästysseuran yhteistyönä.

11. Tulisiko maanomistajien mielestänne jättää enemmän kasvutilaa riistalle talousmetsissään.

- Kasvutilaa tulisi lisätä
- Kasvutilaa on jätetty riittävästi

12. Ovatko maanomistajilla ollut kiinnostusta ja mielenkiintoa kysyä neuvoja seuraltanne riistametsien hoitoon liittyen?

- Maanomistajat ovat olleet hyvin kiinnostuneita kiinnostuneita
- Maanomistajat ovat olleet hieman kiinnostuneita
- Maanomistajat eivät ole olleet kiinnostuneita

13. Onko alueellanne esiintynyt ristiriitaa maanomistajien kanssa riistan elinympäristön säilymiseen liittyen?

- Ristiriitaa on esiintynyt paljon
- Ristiriitaa on esiintynyt hieman
- Ristiriitaa ei ole juurikaan esiintynyt

14. Miten kattavasti olette saaneet vuokrattua alueet metsästyskäyttöön seuranne toimialueella?

- 90-100 %
- 80-90%
- alle 80 %

15. Milla tavoin mielestänne maanomistajien ja metsästysseurojen yhteistoimintaa voitaisiin tulevaisuudessa parantaa?

metsänhoitoyhdistys
POHJOIS-KARJALA

Riistanhoito metsätalouden yhteydessä kysely.

1. Nimi (vapaa ehtoinen)

2. Ikä

- 18-29
- 30-39
- 40-49
- 50-59
- 60-69
- 70-79
- 80-89
- 90 tai yli

3. Asuinpaikkakunta

4. Metsätilan sijaintikunta

- Joensuu
- Ilomantsi
- Lieksa
- Nurmes
- Juuka
- Kontiolahti
- Polvijärvi
- Outokumpu
- Liperi
- Tohmajärvi
- Rääkkylä
- Kitee

5. Metsätilan koko hehtaareina

- 0,1-5
- 5,1-10
- 10,1-15
- 15,1-20
- 20,1-30
- 30,1-40
- 40,1-50
- 50,1-70
- 70,1-90
- 90,1-110
- 110,1-150
- 150,1-200
- yli 200

6. Onko teillä metsätiloja muualla kuin Pohjois-Karjalan alueella

- Kyllä
- Ei

7. Millaisia metsänhoitotoimenpiteitä tilallanne on viimeksi tehty

- Taimikonhoito
- Harvennushakkuu
- Uudistuhakkuu
- Kunnostusojitus

8. Onko metsäsuunnitelma voimassa ja milloin se on viimeksi päivitetty

- Kyllä
- Ei

9.

1. Onko metsäsuunnitelmassa otettu huomioon riistan elinympäristövaatimuksia, jos on niin miten.

- Kyllä
- Ei

10. Ovatko metsäalan toimijat (Mhy, metsäkeskus, puunostajat) osanneet kertoa riistametsänhoidosta tai esitellä maastokäynneillä vaihtoehtoja riistan huomioimiseen metsänhoidossa tilallanne

- Kyllä
- Ei

11. Mitä konkreettisia riistametsänhoidon toimia teille on esitelty

- Riistatiheiköt
- Lehtipuusekoitus
- Metsen soidinpaikan metsänhoito
- Pesäluolastojen huomioiminen
- Hirvien talvilaidunalueen taimikonhoito
- Joku muu

12. Ovatko esitetyt riistametsänhoidon toimenpiteet olleet mielestänne toteuttamiskelpoisia

- Kyllä
- Ei

13. Mikä on käsityksenne riistan huomioimisen aiheuttamista kustannuksista metsätaloudessa tilallanne

- Ei aiheuta lisäkustannuksia
- Lisää hieman kustannuksia
- Lisää huomattavasti kustannuksia